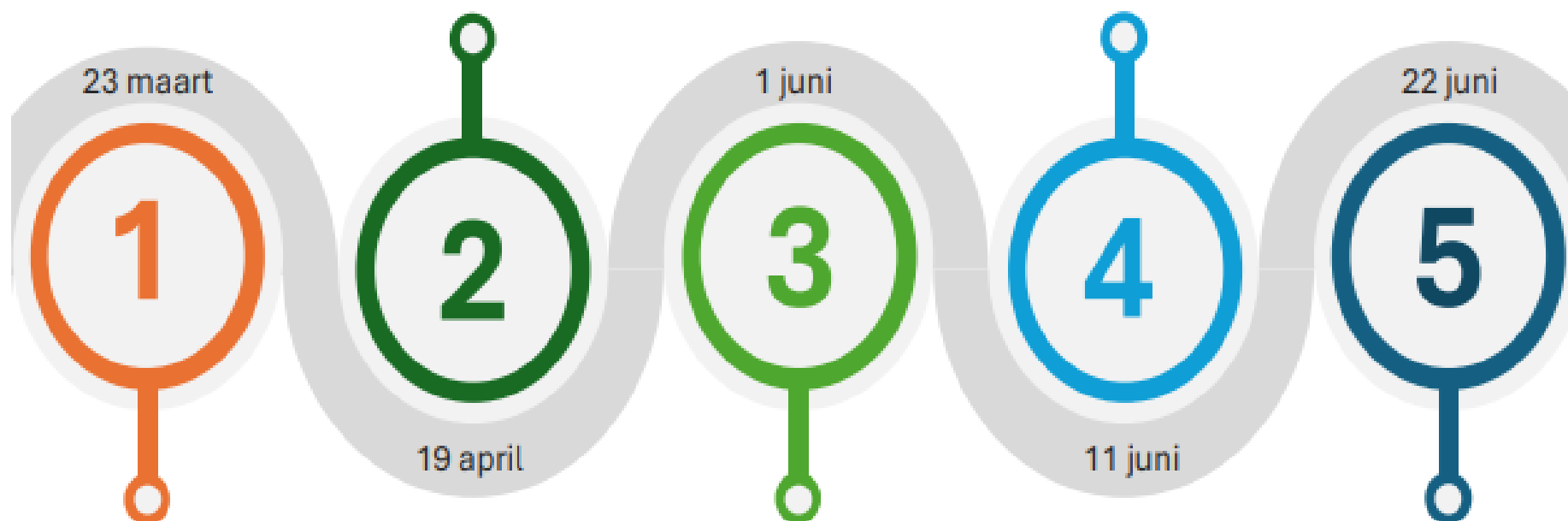

Toetsing van de adviezen van het Burgerberaad Afval

DEEL A: SAMENVATTINGEN

Inhoud

Inleiding.....	4
1 Thema 1: Informatievoorziening en bewustwording	9
1.1 Advies 1.1: 'Verbeter de voorlichting via een platform met gepersonaliseerde informatievoorziening op arnhem.nl/afval'	11
1.2 Advies 1.2: 'Verbeter de voorlichting met aangescherpt en duidelijker voorlichtingsmateriaal'	12
1.3 Advies 1.3: 'Goed voorbeeld doet goed volgen'	13
1.4 Advies 1.4: 'Voorlichting op scholen en vrijetijdsvoorzieningen'	14
2 Thema 2: Gedragsverandering en preventie	15
2.1 Advies 2.1: 'Bedrijven maximaal stimuleren op duurzamere bedrijfsprocessen'	16
2.2 Advies 2.2: 'een wijkgerichte benadering rondom afval, met duidelijke communicatie, goede faciliteiten en toezicht als sluitstuk'	17
2.3 Advies 2.3: 'een wijkgerichte positieve benadering in combinatie met strenger toezicht'	18
3 Thema 3: Reparatie en hergebruik	19
3.1 Advies 3.1: Wat kan waar gerepareerd worden?.....	20
3.2 Advies 3.2: 'Hergebruik hip maken'	21
4 Thema 4: Inzameling restafval met ondergrondse containers	22
4.1 Advies 4.1 'Alle ondergrondse afvalcontainers weer op slot'	23
5 Thema 5: Service en gemak	25
5.1 Advies 5.1: 'Afvalinzamelpunten slimmer plaatsen, toegankelijker maken en groeperen'	26
5.2 Advies 5.2: 'Wij adviseren afvalscheiding op straat mogelijk te maken'	27
5.3 Advies 5.3: Wij adviseren het inzamelsysteem voor grofvuil flexibeler te maken.	28
5.4 Advies 5.4: 'Website en app voor iedereen toegankelijker en bekender; inhoud en werking verbeteren'	29
5.5 Advies 5.5: Wij adviseren de GFT ophaal frequentie en de mogelijkheden tot aanbieden ervan te verbeteren	30
6 Thema 6: Samenwerking en bewonersinitiatieven	31
6.1 Advies 6.1: 'Helder en duidelijk te communiceren over initiatieven die bijdragen aan afvalvermindering'	32
6.2 Advies 6.2: 'Afvalaanpak en samenwerking op wijkniveau'	32
7 Thema 7: Voedsel en textiel	33
7.1 Advies 7.1: 'Hergebruik van textiel vergroten door het inleveren te vergemakkelijken'	34
7.2 Advies 7.2: 'Drempel op het scheiden van GFT verlagen'	35
7.3 Advies 7.3: 'Burgers en bedrijven ambitieuzer en creatiever betrekken bij tegengaan voedselverspilling'	36
7.4 Advies 7.4: 'Inzetten op bewustwording en gedragsverandering van textielgebruik'	37
8 Thema 8: Bedrijfsafval	38
8.1 Advies 8.1: 'Onderzoek het voorkomen van oneigenlijk gebruik van gemeentelijke faciliteiten'	39
8.2 Advies 8.2: 'Voorkom dat statiegeldproducten bij het restafval terecht komen'	40
8.3 Advies 8.3: 'Stimuleer overleg tussen bedrijven, zodat zij hun afvalstromen kunnen verminderen'	41
8.4 Advies 8.4: 'Stimuleer dat medewerkers van bedrijven afval scheiden op het werk'	42

9	Thema 9: Gemeente	43
9.1	Advies 9.1: 'Overgenomen adviezen burgerberaad en vervolgstappen transparant communiceren'	44
9.2	Advies 9.2: 'Maak een kosten-baten-analyse per advies'	45
9.3	Advies 9.3: 'Stel een BB-klankbordgroep in om het advies aan Raad toe te lichten en het proces te bewaken'	46
10	Overzichtstabel	47

Inleiding

Voor u ligt een rapport met daarin opgenomen de samenvattingen van de toetsresultaten van de adviezen die zijn aangenomen door het [Burgerberaad Afval](#). Dit Burgerberaad is georganiseerd met als doel om advies van inwoners te krijgen over het tot een minimum beperken van de hoeveelheid afval in Arnhem.

Het Burgerberaad Afval is samengesteld uit een groep van 134 inwoners die een zo goed mogelijke afspiegeling van de stad vormen. Tijdens 4 bijeenkomsten in de eerste helft van 2024 heeft het Burgerberaad adviezen geformuleerd over de vraag 'Wat kan de gemeente doen om afval van inwoners, instellingen en bedrijven te verminderen?'. Hierbij is aan de deelnemers meegegeven dat deze vraag wordt gesteld tegen de achtergrond van de gemeentelijke ambities om in 2050 een volledig circulaire economie te hebben, met als tussendoel maximaal 30 kg restafval per inwoner in 2025.¹

Adviezen

Het Burgerberaad heeft uiteindelijk een set van 32 adviezen geformuleerd waarvan er 28 in de laatste bijeenkomst na stemming zijn aangenomen. Deze adviezen zijn op 22 juni 2024 aan het college (wethouder Bob Roelofs) en de vice-voorzitter van de Gemeenteraad (Nicky Eppich) overhandigd en daarnaast ter kennisgeving aan de gemeenteraad gestuurd. In de periode na 22 juni is er een definitief adviesrapport gemaakt met daarin opgenomen de adviezen van het Burgerberaad en een procesbeschrijving van de wijze van totstandkoming van het Burgerberaad en de adviezen. Dit adviesrapport is op 27 september 2024 gedeeld met de Raad als bijlage bij de Raadsbrief '[Volledig adviesrapport en eerste evaluatie Burgerberaad Afval](#)'.

Proces en vervolg

In het door de gemeenteraad vastgestelde [Raadsvoorstel Eerste Arnhemse Burgerberaad](#) is het proces rondom het Burgerberaad beschreven inclusief het vervolgproces na het formuleren van de adviezen:

- *De adviezen van het burgerberaad door het college te laten toetsen op juridische en praktische haalbaarheid en op financiële aspecten.*
- *Alle adviezen van het burgerberaad door te sturen naar de raad, vergezeld door de genoemde toets.*
- *De adviezen die door de toets komen worden opgenomen in een raadsvoorstel voor nieuw afvalbeleid, waarin het college nog aanvullende maatregelen kan voorstellen.*
- *De adviezen van het burgerberaad zwaarwegend te laten zijn in de besluitvorming door de raad.*

Toetsing en rapportage

De 28 aangenomen adviezen van het Burgerberaad zijn conform bovenstaande procesbeschrijving getoetst op juridische en praktische haalbaarheid en financiële aspecten. De resultaten van deze toetsing zijn opgenomen in twee deelrapporten: *Deel A: Samenvattingen* en *Deel B: Toetsing*. Deel A bevat per advies een samenvatting van de belangrijkste aspecten van de toetsing. Een volledige uitwerking van de toetsing van alle adviezen is opgenomen in Deel B.

¹ Zie ook: [Raadsvoorstel Eerste Arnhemse Burgerberaad](#)

Systematiek Toetsing

Zoals in het Raadsvoorstel [Eerste Arnhemse Burgerberaad](#) beschreven, worden de adviezen ambtelijk getoetst op *praktische* en *juridische haalbaarheid* en worden de *financiële aspecten* van de adviezen in kaart gebracht. In aanvulling hierop is door het Burgerberaad Afval zelf (in Advies 9.2) verzocht om een kosten-baten-analyse te maken van de adviezen. Een soortgelijk signaal is ook gehoord vanuit de gemeenteraad tijdens de raadsbehandeling van het raadsvoorstel voor dit Burgerberaad. Deze kosten-baten-analyse is bij de toetsing per advies opgenomen in dit document. In deze paragraaf een korte beschrijving van de wijze waarop deze toetsing is uitgevoerd en hoe genoemde onderdelen zijn toegepast.

Toetsingsaspecten

Praktische haalbaarheid

De adviezen van het Burgerberaad zijn getoetst op 'praktische haalbaarheid'. Praktische haalbaarheid als zodanig is een vrij breed begrip. Een aantal elementen en bijbehorende vragen die bij de toetsing zijn gebruikt om uitspraken te kunnen doen over de praktische haalbaarheid van een advies zijn:

- **Technisch haalbaar:** Is een product (binnen redelijke termijn) beschikbaar op de markt? Is een product in de uitvoeringspraktijk toepasbaar of te gebruiken door inwoners?
- **Operationeel haalbaar:** Zijn de uit een advies voortvloeiende werkzaamheden uitvoerbaar met de huidige beschikbare kennis en materieel? Is er voldoende capaciteit van personeel, voertuigen of materieel, of is deze binnen redelijke termijn/uitbreiding realiseerbaar?
- **Structureel haalbaar:** zijn de uit het advies voortvloeiende maatregelen gedurende langere periode (langjarig) uitvoerbaar en beheerbaar?
- **'Gemeentelijk' haalbaar:** Kunnen de uit het advies voortvloeiende maatregelen *door een gemeente* worden uitgevoerd of in gang worden gezet?

Bijna alle adviezen vereisen overigens de extra aanschaf van producten en/of het uitvoeren van extra eenmalige of structurele werkzaamheden. Indien deze extra aanschaf of uitbreiding van werkzaamheden binnen redelijke termijn of uitbreiding realiseerbaar is dan heeft dat geen invloed op de praktische haalbaarheid van een advies of deelaspect van een advies. De met een advies gepaard gaande extra aanschaf of werkzaamheden zijn zoveel mogelijk in kaart gebracht en meegenomen bij de financiële aspecten.

Bij het kwalificeren van de adviezen is voor wat betreft praktische haalbaarheid gebruik gemaakt van de categorieën: i) *praktisch haalbaar* bij volledige haalbaarheid van een advies of van een deelaspect, ii) *deels praktisch haalbaar* bij gedeeltelijke haalbaarheid van een advies of van een deelaspect en iii) *niet praktisch haalbaar* bij volledige onhaalbaarheid van een advies of van een of meerdere deelaspecten daarvan.

Juridische haalbaarheid

Bij het aspect juridische haalbaarheid is getoetst aan vigerende nationale, provinciale en gemeentelijke wet- en regelgeving en aan (zwaarwegend) gemeentelijk beleid. Bij het kwalificeren van de adviezen is onderscheid gemaakt tussen i) *juridisch haalbaar* bij volledige haalbaarheid van een advies of van een deelaspect, ii) *deels juridisch haalbaar* bij (on)haalbaarheid van een advies of van een of meerdere deelaspecten en, iii) *niet juridisch haalbaar* bij onhaalbaarheid van een advies of van een of meerdere deelaspecten.

Haalbaarheid

Bij de samenvattingen bij ieder advies wordt ook regelmatig de term *haalbaar* gebruikt als uit de context of zin blijkt welk type haalbaarheid het betreft.

Financiële Aspecten

Bij het toetsen van de 'financiële aspecten' van een advies is de financiële impact van de uit een advies vloeiende **extra (en dus niet in de huidige begroting opgenomen)** kosten inzichtelijk gemaakt. Uit het advies vloeiende werkzaamheden die deel uitmaken van reguliere interne werkzaamheden en/of geen extra budget of capaciteit vragen ten opzichte van de huidige begroting zijn niet meegenomen.

De kosten zijn zo goed mogelijk ingeschat op basis van expert-aannames, in de markt bekende prijzen, prijzen van eerdere aanbestedingen, offertes, globale prijs-uitvragen etc. De kosten zijn daarmee voor het overgrote deel niet gebaseerd op daadwerkelijk voor concrete uit te voeren maatregelen gedane specifieke offertes en/of aanbestedingen. De werkelijke kosten kunnen daarom afwijken van de kosten zoals deze bij de toetsing in kaart zijn gebracht.

Het in kaart brengen van de kosten is gedaan met behulp van een aantal vaste **kostencategorieën** en daarnaast zowel per **kostensoort** als per **jaar** (2025-2028). Zie onderstaande tabel voor een voorbeeld van deze uitwerking.

VOORBEELD Categorie	Kosten per kostensoort (€)			Kosten per jaar (€)				Uren	Restafval
	Investering	Incidenteel	Structureel	2025	2026	2027	2028	extra	kg/inw
Aanschaf									
Implementatie									
Organisatie									
Uitvoering									
Overig									
Baten									
Totaal									

Kostencategorieën

Zoals hierboven aangegeven en in bovenstaande voorbeeldtabel geïllustreerd, zijn de financiële aspecten per advies uitgewerkt in een aantal categorieën.

1. **Aanschaf:** dit omvat alle (grootschalige) aanschaf van goederen die benodigd zijn voor de uitvoering van het advies.
2. **Implementatie:** alle eenmalige kosten die gepaard gaan met het projectmatig organiseren of uitvoeren van een advies. Dit omvat o.a. projectmatige werkzaamheden, aanbestedingen en alle daaraan verbonden werkzaamheden, uitvoeringskosten (aankomen, monteren etc.) en startcommunicatie.
3. **Organisatie:** extra interne werkzaamheden bovenop de bestaande capaciteit die jaarlijks structureel gemaakt moeten worden voor het beheer en onderhoud van goederen of processen die n.a.v. het advies zijn aangeschaft of geïmplementeerd.
4. **Uitvoering:** extra structurele kosten van bijvoorbeeld aannemers of software die jaarlijks gemaakt worden voor de uitvoering of instandhouding van goederen of processen die n.a.v. het advies zijn aangeschaft of geïmplementeerd.
5. **Overig:** overige relevante meerkosten van een advies.
6. **Baten:** alle n.a.v. het advies verwachte extra baten. Dit kunnen ook **vermeden kosten** zijn. (Bijvoorbeeld vanwege vermeden inzamelkosten of vermeden verwerkingskosten voor restafval.)

Kostensoorten

De kosten van de adviezen zijn conform de gemeentelijke begrotingssystematiek onder te verdelen in een aantal kostensoorten:

1. **Investeringskosten:** financiële investeringen in middelen (en alle daaraan verbonden werkzaamheden) die langjarig worden gebruikt en daarom over meerdere jaren (vaak 5 of 10 jaar) verdeeld worden afgeschreven. In de kolom investeringen worden alle investeringen weergegeven in euro's. In de jaarschijven is vervolgens opgenomen welk deel van een investering in een jaarschijf landt (kapitaallasten per jaar). Belangrijk aandachtspunt is dat investeringen vaak over 5 of 10 jaar worden afgeschreven. In het kostenoverzicht staan enkel 4 van deze jaren (2025-2028) vermeld. Conform het gemeentelijk beleid op investeringen, worden implementatie- en organisatiekosten die nodig zijn om de investering te implementeren, opgenomen in het totale investeringsbedrag en de daaruit volgende kapitaallasten per jaarschijf. Bij alle adviezen is sprake van een afschrijvingstermijn van 10 jaar m.u.v. advies 4.1: voor de aanschaf en implementatie van de toegangscontrole-systemen is conform de gemeentelijk investeringsbeleid 5 jaar als afschrijvingstermijn gehanteerd.
2. **Incidentele kosten:** kosten voor projecten of werkzaamheden die maar 1 keer worden uitgevoerd en die niet verbonden zijn aan een investering.
3. **Structurele kosten:** kosten die jaarlijks terugkerend worden gemaakt.

Kosten per jaar

In de uitwerking van de financiële aspecten worden de kosten ook **per jaar** inzichtelijk gemaakt. Hierbij wordt bijvoorbeeld duidelijk in welk jaar de verschillende kosten 'landen' in de gemeentelijke begroting. Omwille van de eenduidigheid van toetsing is ervoor gekozen om de start van de uitvoering van alle adviezen fictief te laten plaatsvinden in 2025. In de praktijk zal echter blijken dat eventuele maatregelen om wat voor een reden dan ook, gefaseerd uitgevoerd worden en dat kosten dus niet allemaal direct in 2025 begroot en geboekt worden. Belangrijk aandachtspunt is dat investeringen vaak over 5 of 10 jaar worden afgeschreven. In het kostenoverzicht staan enkel de kosten voor de jaren (2025-2028) vermeld. Afschrijvingen lopen vanzelfsprekend ook in de navolgende jaren door afhankelijk van de lengte van de afschrijvingstermijn.

Uren (per jaar)

Als vast onderdeel bij de uitwerking van de financiële aspecten is ook de impact op de gemeentelijke organisatie in de vorm van **extra nog niet begrote uren** weergegeven. Hierbij zijn alle uren opgenomen voor werkzaamheden die doorgaans intern worden uitgevoerd. Werkzaamheden die uiteindelijk worden uitgevoerd door externen zijn niet meegenomen als extra interne uren maar als extra kosten. Bij de kostencategorieën 'Aanschaf' en 'Implementatie' betreffen deze uren **incidentele** uren, bij de kostencategorieën 'Organisatie' en 'Uitvoering' betreffen deze uren jaarlijks extra te maken **structurele** uren.

Restafval (kg/inw)

Bij sommige adviezen is een inschatting gemaakt van de impact van een advies op de hoeveelheid restafval. Deze impact is zeker niet voor alle adviezen (makkelijk) te maken. Daarnaast is de impact op de hoeveelheid restafval in een kosten-baten afweging niet de enige relevante parameter. Voor het gemak en de eenduidigheid is dit wel als kern-parameter in de kosten-tabel opgenomen.

Kosten-baten-analyse

Conform Advies 9.3 van het Burgerberaad Afval is er een analyse gemaakt bij ieder advies van de voornaamste kosten en baten. Bij deze kosten-baten analyse is ervoor gekozen om te werken met een aantal categorieën:

- **Milieu:** de mate waarin het advies bijdraagt aan het verminderen van restafval' en/of de mate van afvalscheiding, hergebruik en recycling.
- **Service:** de mate waarin een advies bijdraagt aan het gemak van inwoners om afval aan te bieden, om informatie te verkrijgen etc.

- **Overig:** dit kunnen andere, specifiek aan het advies verbonden aspecten zijn als bijvoorbeeld ‘afvaltoerisme voorkomen’, reparatie stimuleren’ etc.
- **Financieel:** voor het financiële onderdeel van de kosten-baten-analyse wordt steeds verwezen naar de paragraaf ‘Financiële aspecten’ bij ieder advies. Hier zijn zowel de financiële kosten als de financiële baten (vaak ‘vermeden kosten’) van een advies opgenomen.

Toetsingswijze

De adviezen van het Burgerberaad Afval zijn zoveel mogelijk adviesgetrouw getoetst. Dat houdt in dat er in eerste aanleg is gekeken naar ‘*de letter*’ van het advies: de letterlijke tekst en de gangbare betekenis van deze tekst. Niet alle adviezen van het Burgerberaad Afval zijn echter eenduidig, specifiek en/of meetbaar geformuleerd. Ook geven sommige (delen van) adviezen enkel ideeën, suggesties of voorbeelden ter verdere invulling door de gemeente. In tweede aanleg was er bij een aantal adviezen dan ook interpretatie nodig ‘*in lijn met het advies*’. Naast interpretatie in lijn met het advies was het, om de praktische, juridische en financiële impact van een advies in kaart te kunnen brengen, vaak noodzakelijk om de adviezen nader uit te werken. Bij het nader uitwerken zijn de adviezen specifiek(er) en meetbaar gemaakt op basis van expert-kennis en aannames om hiermee zo realistisch mogelijk de daadwerkelijk specifieke impact van het advies benaderen. Sommige aspecten van adviezen kunnen echter op andere manieren worden uitgewerkt met ieder een eigen impact. De interpretaties, uitgangspunten, aannames en achtergrondinformatie die gebruikt zijn bij het nader uitwerken bij ieder advies zijn om deze reden zoveel mogelijk transparant gemaakt en toegelicht.

Overlap

Sommige adviezen of deelaspecten van adviezen pasten wat inhoud en/of nadere uitwerking betreft beter bij andere adviezen. Bij sommige adviezen is er in een dergelijk geval voor gekozen om deze bij het meest toepasselijke advies verder (financieel) uit te werken. Indien dit gedaan is, wordt er per advies/aspect duidelijk verwezen naar de plek van uitwerking.

Na de toetsing: bestuurlijke verwerking en vertaling van adviezen naar beleid of maatregelen

Deze toetsing betreft geen uitwerking van beleid en is ook geen uitvoeringsprogramma. Het toetsen van de adviezen op haalbaarheid en het nader uitwerken van de adviezen ten behoeve het in kaart brengen van de financiële aspecten is niet hetzelfde als het daadwerkelijk uitwerken van de adviezen in beleid of maatregelen. Zoals in het proces rondom het Burgerberaad Afval door de gemeenteraad is vastgesteld, zal het college de adviezen die door deze toets komen verwerken in een pakket aan maatregelen en dat aan de gemeenteraad ter besluitvorming voorleggen. Hierbij heeft het college ook de mogelijkheid om maatregelen toe te voegen aan de adviezen van het Burgerberaad.

Leeswijzer

Toevoegen nummering bij adviezen

De adviezen zoals door het Burgerberaad [geformuleerd](#) zijn integraal opgenomen in deze toetsing. Voor de overzichtelijkheid zijn de verschillende deelaspecten van een advies wel achteraf genummerd. Deze nummering van deelaspecten maakt het makkelijker om in de toets naar bepaalde deelaspecten te verwijzen en komt de leesbaarheid ten goede. In de toetsing wordt op verschillende manieren verwezen naar de deelaspecten en bijbehorende nummering:

- 'Ad', bijvoorbeeld: Ad. 1
- Superscript, bijvoorbeeld: ¹
- Haakjes, bijvoorbeeld: (1)

Samenvattingen, kleurgebruik

In dit document staan in tabelvorm samenvattingen van de belangrijkste aspecten van een advies. Zie als voorbeeld onderstaande tabel. Om de juridische en praktische haalbaarheid kernachtig samen te vatten is ervoor gekozen om gebruik te maken van drie categorieën met de volgende bijbehorende kleuren.

- Groen: Haalbaar zonder belangrijke kanttekeningen
- Geel: Deels haalbaar: 1) niet alle deelaspecten van het advies zijn haalbaar; 2) een deelaspect is niet volledig haalbaar
- Rood: Niet haalbaar

	Haalbaarheid		Kosten per kostensoort (€)			Kosten per jaar (€)				Uren	Restafval
	Praktisch	Juridisch	Investering	Incidenteel	Structureel	2025	2026	2027	2028	extra	kg/inw
Voorbeeld											
Legenda	Haalbaar		Deels haalbaar			Niet haalbaar					

1 Thema 1: Informatievoorziening en bewustwording

1.1 Advies 1.1: 'Verbeter de voorlichting via een platform met gepersonaliseerde informatievoorziening op arnhem.nl/afval'

1.1.1 Het Advies

Wij adviseren de voorlichting over afval te verbeteren via een platform met gepersonaliseerde informatievoorziening op arnhem.nl/afval.

Hoe willen we dat bereiken?

1. Op het online platform wordt alle afval gerelateerde informatie in Arnhem centraal gebundeld. Het platform geeft specifiek aandacht aan wijkgerichte informatie op basis van postcode en eventueel huisnummer.
Het platform heeft verschillende onderdelen:
2. Wat doet de wijk? (in contact komen met andere (bewoners)initiatieven, afvalinzamelkoplopers, etc.)
3. (Gepersonaliseerde) informatie over hoe afval scheiden voor jouw wijk werkt.
4. Makkelijk in contact kunnen komen met een deskundige.
5. Afval dashboard: laatste cijfers (actuele feitjes zoals aantal ton restafval, GFTE, kleding, papier etc.) in eigen wijk t.o.v. andere wijken. En dit is wat er gebeurt met jouw gescheiden afval en dit levert het op.
6. In meerdere talen, goed toegankelijk en met gebruik van beeldtaal.
7. Voor de mensen die niet online vaardig zijn, graag ook werken met gedrukte communicatiemiddelen.
8. Het platform publiceert o.a. maandelijkse campagnes op basis van veel gezochte termen en/of specifieke thema's (kerstbomen, dozen met feestdagen, etc.).
9. Het webadres (arnhem.nl/afval) wordt duidelijk gecommuniceerd op alle containers / afvalinzamelpunten.

Waarom vinden we dat belangrijk?

Als inwoners, bedrijven en maatschappelijke organisaties de juiste informatie hebben, kunnen ze ook betere keuzes maken.

1.1.2 Samenvatting toetsing

Haalbaarheid

Advies 1.1 is juridisch en deels praktisch haalbaar. Het is haalbaar om 'arnhem.nl/afval' uit te breiden met meer '(wijkgerichte) afvalinformatie' ¹⁻³, 'initiatieven en koplopers' ², 'maandelijkse campagnes' ⁸, 'beeldtaal' ⁶ en een verwijzing naar een 'deskundige ambtenaar' (zonder naam en toenaam) ⁴. 'Gepersonaliseerde' ³ informatievoorziening is niet praktisch haalbaar en is voor de in het advies gevraagde wijk informatie ook niet noodzakelijk. Een 'afvaldashboard' ⁵ opnemen op de website is deels haalbaar: niet alle afvalhoeveelheden zijn op wijkniveau inzichtelijk, omdat afval niet per wijk wordt ingezameld. 'Meertaligheid' ⁶ op arnhem.nl/afval is haalbaar in zoverre dat deze al een geïntegreerde vertaalfunctionaliteit bevat. 'Gedrukte communicatie naast online communicatie' ⁷ is haalbaar en 'arnhem.nl/afval' vermelden 'op alle containers' ⁹ ook.

	Haalbaarheid		Kosten per kostensoort (€)			Kosten per jaar (€)				Uren	Restafval
	Juridisch	Praktisch	Investering	Incidenteel	Structureel	2025	2026	2027	2028	extra	kg/inw
Advies 1.1			0	30.000	14.000	44.000	14.000	14.000	14.000	130	?

Financiële aspecten

De extra kosten van het advies behelzen: eenmalig ontwerpen en structureel bijhouden website met (wijk)informatie en campagnes; (ontwerp van) drukwerk.

Kosten/Baten

De milieubaten van dit advies zijn niet kwantitatief in te schatten. (Meer en betere) informatie en communicatie behoort tot de pijlers van afvalbeleid en leidt op termijn vermoedelijk tot beter afvalscheidingsgedrag. Het advies is service-verhogend: er is meer informatie en deze is makkelijker toegankelijk voor inwoners.

1.2 Advies 1.2: 'Verbeter de voorlichting met aangescherpt en duidelijker voorlichtingsmateriaal'

1.2.1 Het Advies

Wij adviseren de voorlichting over afval te verbeteren met aangescherpt en duidelijker voorlichtingsmateriaal

Hoe willen we dat bereiken?

1. Duidelijke informatie op de containers en voorlichting (in meerdere talen en beeldtaal) over waar je het afval kwijt kan in de vorm van positieve flyers, posters en/of video's door de stad (bij supermarkten, stations, tankstations) en op social media.
2. Door middel van uitgebreide afvalkalenders
3. Met tips over hoe je in huis al in verschillende bakken kunt scheiden.
4. Iedere (nieuwe) bewoner van Arnhem krijgt informatie over afvalinzameling (beeldend, iets om op te hangen)
5. Voor alles geldt: heldere verwijzingen naar website, ook met locaties van afvalinzamelingplekken het meest dichtbij (zie advies 1.1)

Waarom vinden we dat belangrijk?

Door betere voorlichting hopen we dat het voor mensen duidelijker is hoe afval gescheiden moet worden. Dit vinden wij belangrijk omdat wij ons zorgen maken om het milieu

1.2.2 Samenvatting toetsing

Haalbaarheid

Advies 1.2 is juridisch haalbaar en deels praktisch haalbaar. 'Duidelijke informatie op containers'¹ is haalbaar en 'stadsbrede, positieve voorlichting met beeldtaal via flyers, posters (borden, abri's) en video's (social media)'¹ ook. 'Meertaligheid'¹ is haalbaar als doelgroep-gerichte maatwerkoplossing.

Een 'uitgebreide afvalkalender'² met tips³ is enkel digitaal haalbaar. Een papieren versie van de afvalkalender is haalbaar op individueel verzoek, maar niet stadsbreed haalbaar vanwege de mogelijke wijzigingen gedurende een jaar. Informatievoorziening voor 'nieuwe bewoners'⁴ is haalbaar. Het verwijzen naar eigen 'websites' (arnhem.nl/afval, inzamelwijzer)⁵ is haalbaar, hierbij 'nabije inzamelplekken'⁵ in kaartvorm opnemen is enkel digitaal haalbaar via de inzamelwijzer.

	Haalbaarheid		Kosten per kostensoort (€)			Kosten per jaar (€)				Uren	Restafval
	Juridisch	Praktisch	Investering	Incidenteel	Structureel	2025	2026	2027	2028	extra	kg/inw
Advies 1.2			0	45.000	10.000	55.000	10.000	10.000	10.000	0	?

Financiële aspecten

De extra kosten omvatten het ontwikkelen en uitvoeren van een communicatiecampagne incl. wegborden en abri's (1); en het ontwikkelen en jaarlijks verspreiden van een brochure voor nieuwe bewoners (4).

Kosten-Baten

De milieubaten van dit advies zijn niet direct kwantitatief in te schatten, maar meer en betere informatie en communicatie maakt deel uit van de basis van afvalbeleid en leidt op termijn tot beter afvalscheidingsgedrag. Daarnaast is het advies service-verhogend: er is meer informatie en deze is makkelijker toegankelijk.

1.3 Advies 1.3: 'Goed voorbeeld doet goed volgen'

1.3.1 Het Advies

Wij adviseren de focus te leggen op de groep die wel wil, met als doel 'goed voorbeeld doet goed volgen'.

Hoe willen we dat bereiken?

Door de gemeente de volgende punten te laten faciliteren en stimuleren:

1. De gemeente benadert buurten en bewoners om deel te nemen en zorg te dragen: opbouwwerk kan de buurt doen, bijvoorbeeld door een bijeenkomst of andere activiteiten te organiseren.
2. Door buurtambassadeurs/wijkvertegenwoordigers aan te stellen om de problematiek in de wijken aan de kaak te stellen, luisterend oor te zijn, initiatieven te ontplooiën en te communiceren met de gemeente.

Waarom vinden we dat belangrijk?

De gemeente betreft blijvend bewoners, bijvoorbeeld door voorlichting te geven.

1.3.2 Samenvatting toetsing

Haalbaarheid

Advies 1.3 is juridisch haalbaar met een kanttekening en praktisch haalbaar (conform de gekozen uitwerking). Het 'benaderen van buurten en bewoners' en het (mede) 'organiseren van activiteiten' ¹ is haalbaar. Ook het betrekken van 'buurtambassadeurs' ² is haalbaar, het is echter niet mogelijk om deze formeel 'aan te stellen' ². Omwille van de praktische haalbaarheid vereisen beide aspecten wel extra gemeentelijke inzet op het gebied van afval (1 fte) om samen met bewoners en ambassadeurs initiatieven te ontplooiën en wijk-behoefte op te halen. (Als bijeenkomst/activiteit kan gedacht worden aan een jaarlijkse 'wijk-afvaldag' zoals nader uitgewerkt in Advies 9.1 met daarin ruimte voor informatie, educatie, participatie en inzet van de Milieubak en opruim-containers.)

	Haalbaarheid		Kosten per kostensoort (€)			Kosten per jaar (€)				Uren	Restafval
	Juridisch	Praktisch	Investering	Incidenteel	Structureel	2025	2026	2027	2028	extra	kg/inw
Advies 1.3			0	0	90.000	90.000	90.000	90.000	90.000	1.300	?

Financiële aspecten

De extra kosten van het advies omvatten het aanstellen van een 'coördinator afval en wijken' (1 fte) zoals hierboven omschreven. Een eventuele 'wijk-afvaldag' als voorbeeldactiviteit is opgenomen bij advies 9.1.

Kosten-baten

Het directe milieueffect van dit advies is niet in te schatten; meer wijkgerichte inzet leidt mogelijk tot meer bewustwording en motivatie en uiteindelijk tot gedragsverandering. Specifieke wijkgerichte activiteiten als een 'wijk-afvaldag' leiden mogelijk tot minder restafval en dumping. Meer gerichte interactie in de wijken is service-verhogend voor inwoners.

1.4 Advies 1.4: 'Voorlichting op scholen en vrijetijdsvoorzieningen'

1.4.1 Het Advies

Wij adviseren op scholen en vrijetijdsvoorzieningen voorlichting te geven over afval

Hoe willen we dat bereiken?

1. Op scholen: voorlichtingsacties te houden op scholen met lesmateriaal over afval op een praktische manier. School kan inzamelobject (bijvoorbeeld een leuke doorzichtige inzamelbak) adopteren met voordeel voor de school, leuk voor kinderen. Speelse manier omgaan met recycling en afvalscheiding.
2. Bij vrijetijdsvoorzieningen met als doelgroep kinderen en jongvolwassenen: geen voorlichting zoals bij scholen, maar wel een inzamelobject (bijvoorbeeld een leuke doorzichtige inzamelbak) adopteren met voordeel voor de locatie.

De rol van gemeente hierin: de gemeente moet het inzamelobject, een gastles en/of lesbrief of lessenreeks faciliteren.

Waarom vinden we dat belangrijk?

Op deze manier bereik je de jongeren, zij hebben de toekomst. Jong geleerd is oud gedaan!

1.4.2 Samenvatting toetsing

Haalbaarheid

Advies 1.4 is juridisch en praktisch haalbaar. Het is haalbaar voor een gemeente om scholen 'voorlichtingsacties en inzamelobjecten' aan te bieden ¹. Scholen hebben hierin wel vrije keus en vaak beperkt ruimte in het curriculum. Op dit moment worden al [lespakketten](#) over o.a. afval aangeboden op basisscholen via subsidiepartner [Natuurcentrum Arnhem](#). Intensivering hiervan is haalbaar maar enkel met uitbreiding van capaciteit. De behoefte aan acties en lessen bij het voortgezet onderwijs moet daarnaast nog worden onderzocht. Een 'inzamelobject bij vrijetijdsvoorzieningen' ² is praktisch haalbaar, mits deze actief wordt beheerd door de betreffende organisatie.

	Haalbaarheid		Kosten per kostensoort (€)			Kosten per jaar (€)				Uren	Restafval
	Juridisch	Praktisch	Investering	Incidenteel	Structureel	2025	2026	2027	2028	extra	kg/inw
Advies 1.4			62.250	30.000	120.000	157.221	127.121	127.022	126.922	65	?

Financiële aspecten

De extra kosten omvatten het intensiveren, ontwikkelen en uitvoeren van lesmateriaal voor scholen; onderzoek naar voorlichtingsbehoefte voortgezet onderwijs; aanschaf van 77 inzamelmiddelen en bijbehorende project- en implementatiekosten.

Kosten-baten

Het directe milieueffect van dit advies is niet kwantitatief in te schatten; meer gerichte communicatie gericht op de jeugd leidt op langere termijn tot meer bewustwording en motivatie en uiteindelijk tot gedragsverandering.

2 Thema 2: Gedragsverandering en preventie

2.1 Advies 2.1: 'Bedrijven maximaal stimuleren op duurzamere bedrijfsprocessen'

2.1.1 Het Advies

Wij adviseren binnen de rol en taak van de gemeente bedrijven maximaal te stimuleren op duurzamere bedrijfsprocessen

Hoe willen we dat bereiken?

De gemeente moet een vestigingsklimaat creëren gericht op bedrijven die een duurzamere aanpak voorstaan.

1. Bijvoorbeeld door dit in het bestemmingsplan op te nemen.
2. Stimuleer bedrijven stappen te zetten in de richting van een circulaire productieketen.
3. Verken bij andere gemeenten en in samenwerking met de provincie wat de mogelijkheden zijn. Wat is juridisch mogelijk, wat is op adviesbasis mogelijk (nationaal, provinciaal en lokaal) en wat is mogelijk om bedrijven te stimuleren en ondersteunen.
4. De gemeente vraagt aandacht (lobbyt) op nationaal niveau dat extra wetgeving nodig is voor duurzamere bedrijfsprocessen voor afvalpreventie. Denk daarbij aan: bedrijven financieel voordeel geven bij het aanbieden van duurzame producten en diensten.
5. Gemeente maakt gebruik van Europese wetgeving om bedrijven te stimuleren, door zich daar nu al op voor te bereiden.

Waarom vinden we dat belangrijk?

- Preventie staat bovenaan de afvalladder.
- Sociale win, financiële win, circulaire win.

2.1.2 Samenvatting toetsing

Haalbaarheid

Advies 2.1 is deels juridisch haalbaar en deels praktisch haalbaar. Waar het gaat om eisen in 'bestemmingsplannen/omgevingsplannen' ¹ en het hiermee stimuleren van bedrijven en vestigingsklimaat is er nader onderzoek nodig voordat uitspraken over de haalbaarheid kunnen worden gedaan.

Het is haalbaar om binnen de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) en op nationaal niveau aandacht te vragen voor 'duurzame bedrijfsprocessen voor afvalpreventie' ². Het is haalbaar om relevante Europese wetgeving / regelgevings-processen ⁵ te monitoren en deze, mits uiteindelijk omgezet in Nederlands recht en relevant, uit te voeren.

	Haalbaarheid		Kosten per kostensoort (€)			Kosten per jaar (€)				Uren	Restafval
	Juridisch	Praktisch	Investering	Incidenteel	Structureel	2025	2026	2027	2028	extra	kg/inw
Advies 2.1			0	14.500	0	14.500	0	0	0	65	?

Financiële aspecten

De extra kosten omvatten: onderzoek naar de mogelijkheden binnen het omgevingsplan (1) en onderzoek bij andere gemeenten i.s.m. provincie (3).

Kosten-baten

Indien bedrijven gestuurd kunnen en mogen worden op het gebied van preventie, zou dit kunnen leiden tot een daling van de totale hoeveelheid afval die in Arnhem wordt geproduceerd. Vanwege de onzekerheid en complexiteit kan hier geen concreet resultaat (kilogrammen) aan gekoppeld worden op dit moment.

2.2 Advies 2.2: 'een wijkgerichte benadering rondom afval, met duidelijke communicatie, goede faciliteiten en toezicht als sluitstuk'

2.2.1 Het Advies

Wij adviseren een wijkgerichte opbouwende / positieve benadering rondom afval, gebaseerd op duidelijke communicatie en goede faciliteiten, met passend toezicht als sluitstuk.

Hoe willen we dat bereiken?

1. We willen dat wijkgericht gedurende een jaar gemeten wordt wat goed gaat en wat beter kan. Deze informatie moet publiekelijk gedeeld worden toegankelijk zijn (zie punt 2).
2. We willen positieve voorbeelden delen op communicatie kanalen (sociale media, Arnhemse Koerier etc.). Dit zou campagnematig gedaan worden en vooral op lange termijn.
3. We willen dat er informatieve en interactieve bewustwordingscompetities worden georganiseerd op basisscholen over wie het beste afval kan scheiden en wie de schoonste basisschool is (het gaat ook om preventie: minder afval weggooien – dus ook op preventie inzetten, bijv. d.m.v. Repair Cafe's).
4. We willen dat er beter data gestuurd (mobiel) toezichtcontroles en handhaving komen op probleempunten waar veel afval wordt gedumpt en er wordt onderzocht bij wie of wat het afval vandaan komt en hoe hierop het beste kan worden gehandhaafd.

Waarom vinden we dat belangrijk?

We vinden een schonere omgeving belangrijk, waarin iedereen elkaar op een positieve manier kan aanspreken en sturen.

Het is belangrijk dat goede voorbeelden gedeeld kunnen worden en het individu/bedrijf de juiste faciliteiten heeft om het goede voorbeeld over te nemen.

2.2.2 Samenvatting toetsing

Haalbaarheid

Advies 2.2 is deels juridisch haalbaar en deels praktisch haalbaar. 'Een jaar wijkgericht meten wat goed gaat en beter kan' ¹, is voor wat betreft afvalinzameling grotendeels niet haalbaar, omdat er niet per wijk wordt ingezameld. Voor een thema als *afvaldumping* is dit wel haalbaar. Representatief meten in alle wijken vereist wel extra personele monitoringscapaciteit. 'Positieve voorbeelden en meetinformatie campagnematig en op lange termijn delen' ² is haalbaar. Ook is het haalbaar om basisscholen 'bewustwordingscompetities' ³ aan te bieden. Deze hebben wel vrije keus tot deelname en beperkt ruimte in het curriculum. 'Beter data gestuurd toezicht' ⁴ is praktisch haalbaar, maar vereist wel meer personele capaciteit. Voor zover aspect 4 doelt op Ai-oplossingen of camera-inzet: deze laatste is niet juridisch haalbaar en Ai-oplossingen zijn op dit moment technisch nog niet haalbaar.

	Haalbaarheid		Kosten per kostensoort (€)			Kosten per jaar (€)				Uren	Restafval
	Juridisch	Praktisch	Investering	Incidenteel	Structureel	2025	2026	2027	2028	extra	kg/inw
Advies 2.2			0	96.000	0	96.000	0	0	0	0	?

Financiële aspecten

De kosten omvatten de kosten van aspect 1. De aspecten 2-4 zijn gelijk aan Advies 2.3 en zijn daar opgenomen bij de uitwerking van de kosten.

Kosten-baten

Het milieueffect is niet cijfermatig uit te drukken. Meer meten vergroot het inzicht op basis waarvan betere vervolgacties kunnen worden bepaald. Meer communicatie en bewustwordingscompetities leiden tot meer kennis en motivatie en uiteindelijk tot gedragsverandering. Beter toezicht heeft mogelijk minder dumping als gevolg.

2.3 Advies 2.3: 'een wijkgerichte positieve benadering in combinatie met strenger toezicht'

2.3.1 Het Advies

Wij adviseren een wijkgerichte opbouwende / positieve benadering rondom afval, gebaseerd op duidelijke communicatie en goede faciliteiten, met passend toezicht als sluitstuk.

Hoe willen we dat bereiken?

1. We willen dat iedere inwoner minimaal 1 keer per jaar een complimenten sticker/label op de afval containers kan krijgen.
2. We willen positieve voorbeelden delen op communicatie kanalen (sociale media, Arnhemse Koerier etc.) dit zou campagnematig gedaan moeten worden en vooral op lange termijn.
3. We willen dat er informatieve en interactieve bewustwordingscompetities worden georganiseerd op basisscholen over wie het beste afval kan scheiden en wie de schoonste basisschool is (het gaat ook om preventie: minder afval weggooien – dus ook op preventie inzetten, bijv. d.m.v. Repair Cafe's)
4. We willen dat er betere mobiele toezichtcontroles en handhaving komen op probleempunten waar veel afval wordt gedumpt en er wordt onderzocht bij wie of wat het afval vandaan komt en hoe hierop het beste kan worden gehandhaafd.

Waarom vinden we dat belangrijk?

- We vinden een schonere omgeving belangrijk, waarin iedereen elkaar op een positieve manier kan aanspreken en sturen.
- Het is belangrijk dat een individu eerst het goede voorbeeld neemt en vervolgens dit op de hele samenleving en vooral op scholen kan worden toegepast.

2.3.2 Samenvatting toetsing

Haalbaarheid

Advies 2.3 is juridisch haalbaar en praktisch haalbaar. '1 Keer per jaar een compliment voor iedere inwoner' ¹ is haalbaar voor alle laagbouw-huishoudens met minicontainers en bij een selectie van de verzamelcontainers. 'Positieve voorbeelden en meetinformatie campagnematig en op lange termijn delen' ^{1, 2} is haalbaar. Ook is het praktisch haalbaar om basisscholen 'bewustwordingscompetities' (via externe partijen) aan te bieden. Deze hebben hierin overigens wel vrije keus en beperkt ruimte in het curriculum. Beter 'mobiel toezicht' is praktisch haalbaar, maar vereist wel meer personele capaciteit.

	Haalbaarheid		Kosten per kostensoort (€)			Kosten per jaar (€)				Uren	Restafval
	Juridisch	Praktisch	Investering	Incidenteel	Structureel	2025	2026	2027	2028	extra	kg/inw
Advies 2.3			0	29.000	208.000	237.000	208.000	208.000	208.000	2.600	?

Financiële aspecten

De kosten omvatten: ontwerp en aanschaf complimentenlabels/stickers/borden (1); jaarlijkse campagne via o.a. socials en Arnhemse Koerier (2); jaarlijkse bewustwordingscompetities op scholen (3); uitbreiding van het aantal toezichthouders met 2fte (4).

Kosten-baten

Het milieueffect van dit advies is voor alle aspecten niet kwantitatief in te schatten, maar meer positieve communicatie en bewustwordingscompetities leiden mogelijk tot meer kennis en motivatie en uiteindelijk tot gedragsverandering en betere afvalscheiding. Beter toezicht heeft mogelijk minder dumping als gevolg.

3 Thema 3: Reparatie en hergebruik

3.1 Advies 3.1: Wat kan waar gerepareerd worden?

3.1.1 Het advies

Wij adviseren de burger te informeren, waar wat gerepareerd kan worden en hierbij te streven naar een zo volledig mogelijke dekkinggraad binnen de gemeente.

Hoe willen we dat bereiken?

1. De gemeente inventariseert en faciliteert welke ondersteuning gewenst is voor het desbetreffende initiatief (bijv. bekendheid, beschikbare ruimtes, kennis, inventaris en gereedschappen).
2. Het opstellen van een overzicht van reparatiemogelijkheden per categorie spullen en per soort reparatiebedrijf (bv, huishoudelijke apparatuur, fiets, kleding, audio/video, schoenen, meubilair, etc.) en ook of dit professionele (bedrijven) of maatschappelijke organisaties zijn. De gemeente zet dit op en/of coördineert.
3. Het informeren van bewoners via zowel digitaal (via een website) als via andere middelen, bijvoorbeeld via informatiefolders of wijkkrantjes. Het werken met een visuele overzichtskaart in de nieuwsberichten meenemen.
4. Het ondersteunen van bestaande en nieuwe initiatieven in de wijken, zoals repair-cafes en hulp bij zelfreparatie. Dit kan bijvoorbeeld bestaan uit: financiering, beschikbaar stellen van ruimte, contacten met technische scholen.
5. Het ontwikkelen van een lange termijn visie (doelen, implementatie) vanuit gemeente, waarbij aan de hand van de dekkinggraad de behoefte voor informatievoorziening per wijk wordt beoordeeld.

Waarom vinden we dat belangrijk?

Reparatie voorkomt (nieuw) afval en gaat verspilling tegen.

3.1.2 Samenvatting toetsing

Haalbaarheid

Advies 3.1 is juridisch deels haalbaar met zeer zwaarwegende kanttekeningen en deels praktisch haalbaar. Het 'inventariseren' van initiatieven ¹ is haalbaar, het 'ondersteunen' ervan ^{1,4} niet zonder meer. Bij deze laatste gelden voor een gemeente regels rondom (ongeoorloofde) staatssteun. De gemeente heeft in deze gekozen voor de subsidie als meest haalbaar instrument via de al bestaande [Subsidieregeling Circulaire Initiatieven](#). Een 'overzicht' ² of 'overzichtskaart' ³ van maatschappelijke en commerciële *reparatiemogelijkheden* ² is theoretisch haalbaar, maar is praktisch haast onuitvoerbaar: het is voor een gemeente onmogelijk om hierin op structurele basis compleet te zijn en up-to-date te blijven, waardoor een ongelijk speelveld kan ontstaan waarin sommige bedrijven worden bevoordeeld. 'Een langetermijnvisie op reparatie ontwikkelen' ⁵ is haalbaar en wordt binnen de beleidsvelden [Circulaire Economie](#) en Afval ook al gedaan.

	Haalbaarheid		Kosten per kostensoort (€)			Kosten per jaar (€)				Uren	Restafval
	Juridisch	Praktisch	Investering	Incidenteel	Structureel	2025	2026	2027	2028	extra	kg/inw
Advies 3.1			0	18.000	0	18.000	0	0	0	0	?

Financiële aspecten

De (extra) kosten van het advies omvatten het uitvoeren van een inventarisatie van de ondersteuningsbehoefte van reparatie-initiatieven (1).

Kosten-baten

Het milieueffect is voor alle aspecten niet kwantitatief in te schatten. Meer kennis van de *ondersteuningsbehoefte* ¹ leidt mogelijk tot meer inzicht in de toepasbaarheid van circulaire instrumenten. Het opstellen van *overzichten* ^{2,3} vergroot het handelingsperspectief van inwoners, *ondersteuning* ⁴ de levensvatbaarheid van initiatieven.

3.2 Advies 3.2: 'Hergebruik hip maken'

3.2.1 Het advies

Wij adviseren het hergebruik hip te maken door de duurzame ideeën meer bekendheid te geven binnen de wijken van Arnhem.

Hoe willen we dat bereiken?

1. Het plaatsen van kleine inleverpunten verspreid over de stad op toegankelijke plekken (zoals naast station en winkels). Neem Oscar Circulair als voorbeeld die voorziet in het verzamelen van (her)bruikbare kleine producten en elektronisch afval.
2. Plaats de verzamelpunten bijvoorbeeld naast verschillende afvalstromen of containers.
3. Inzamelen (kwartaal) via vlooiemarkt in de wijken + in/verkoop.
4. Eens per maand komt er in de wijk een mobiel ophaal- en verkooppunt (denk aan rijdende groenteboer en/of i.c.m. PreZero). Dit wordt aangegeven op de jaarlijkse afvalkalender.
5. Ondersteun als gemeente een online tweedehands markt (een platform vergelijkbaar met Nextdoor).
6. Zet (social) media in en betrek influencers en lokale (kringloop) bedrijven bij de communicatie en uitvoering.
7. Benadruk dat Arnhem de groenste stad van Europa is en bekend staat als modestad (daarin kan ook de link worden gelegd met textiel en vintage).

Waarom vinden we dat belangrijk?

• Als hergebruik hip wordt, dan wil men daar sneller onderdeel van zijn. • Hergebruik kan kostenefficiënt zijn. • Mensen denken nu nog dat nieuw goedkoper is dan repareren en hergebruiken. • Mensen ervaren nieuw nu nog vaak als beter. • Mensen denken dat je als individu geen of beperkte invloed hebt op het verminderen van afval. • Draagt bij aan het beter scheiden van afval en aan bewustwording over het verminderen van restafval.

3.2.2 Samenvatting toetsing

Haalbaarheid

Advies 3.2 is deels juridisch en deels praktisch haalbaar. Het 'plaatsen van kleine inleverpunten voor herbruikbaar goed op toegankelijke plekken' ¹ of bij 'verzamelcontainers' ² is niet haalbaar. Dit vanwege ruimtegebrek, risico op grofvuil-dumping en de bij herbruikbaar goed benodigde persoonlijke kwaliteitsbeoordeling. 'Inzameling/verkoop via vlooiemarkten' ³ of 'het ondersteunen van online 2^{de}hands markten' ⁵ is ook niet haalbaar: (online) verkoop is een commerciële activiteit die daarnaast al door de private markt wordt opgepakt. 'Eens per maand een mobiel punt in de wijk' ⁴ is deels haalbaar voor wat betreft 'ophalen' (inzameling) niet voor 'verkoop': een eerste verkenning leert dat de inzet van de Milieubak mogelijk kan worden uitgebreid inclusief de mogelijkheid om naast grofvuil ook klein herbruikbaar goed in te nemen. Dit vereist wel nog vervolgonderzoek. Het inzetten van 'social media en influencers' (wel beperkt tot lokale buurtambassadeurs) en kringloopbedrijven (bijv. 2Switch) is haalbaar. Het benadrukken van Arnhem als groene - en modestad is haalbaar.

	Haalbaarheid		Kosten per kostensoort (€)			Kosten per jaar (€)				Uren	Restafval
	Juridisch	Praktisch	Investering	Incidenteel	Structureel	2025	2026	2027	2028	extra	kg/inw
Advies 3.2			0	4.500	74.876	79.873	75.075	74.718	74.339	65	-0,15

Financiële aspecten

De (extra) kosten omvatten: uitbreiding Milieubak naar ong. 8 keer per jaar op doordeweekse dagen / zaterdag en ong. 30 locaties (4); meer communicatie-inzet (6).

Kosten-baten

Het milieurendement van dit advies is verbeterde afvalscheiding en vermindering van restafval vanwege de extra inzet van de Milieubak en aanvullende communicatie.

4 Thema 4: Inzameling restafval met ondergrondse containers

4.1 Advies 4.1 'Alle ondergrondse afvalcontainers weer op slot'

4.1.1 Het Advies

- 1. Wij adviseren alle ondergrondse afvalcontainers weer op slot te doen, maar geen kosten per zak in rekening te brengen met als doel dat de afvalstoffenheffing gelijk blijft en omlaag gaat, om afvaltoerisme en illegaal bedrijfsafval te voorkomen.**

Hoe willen we dat bereiken?

2. De containeropening moet niet worden verkleind maar zo groot blijven als deze nu is.
3. Onderzoeken of containers behalve met een pasje bijvoorbeeld ook met een QR code en of een app geopend kunnen worden (zoals bij OV chipkaart in OV).
4. Maatregelen om dumping tegen te gaan die moeten worden genomen zijn:
 - Voorlichting in de wijk.
 - Probleemplekken vaker controleren (bijvoorbeeld wijkcoaches).
5. Ondergrondse containers voor restafval uitrusten met een zwerfafvalklepje.
6. Afvalcoaches / vrijwilliger op wijkniveau.
7. Bij implementatie van het systeem rekening houden met gezinssamenstelling (gezinssamenstelling is dan eenpersoonshuishouden, tweepersoonshuishouden, studenthuizen etc.). Meerdere passen per huishouden aanvragen is gratis mogelijk.
8. Verbeteren beschikbaarheid van afvalcontainers. Meer afvalcontainers zodat mensen minder ver hoeven te lopen (maximaal 100 meter).
9. Verlichting plaatsen rondom de afvalcontainers. Dit per wijk beoordelen. Zorg ervoor dat hiermee in ieder geval de stromen papier, rest, glas en GFT gemakkelijk kunnen worden weggegooid.

Waarom vinden we dat belangrijk?

- Minder weerstand vanuit de Arnhemse bevolking vanwege de teleurstellende ervaring met Diftar.
- Door deze maatregelen is er naar verwachting een vermindering van restafval.
- Inzicht in de hoeveelheden afval per stroming (op gemeentelijk niveau) en de besparingen voor inwoners stimuleert het gewenste gedrag; minder (rest)afval zal leiden tot minder kosten voor de gemeente, en daarmee minder kosten voor inwoners in de vorm van het jaar daarop een lagere afvalstoffenheffing.
- Met dit advies hebben wij de belangen afgewogen tussen gemak en een eerlijke verdeling van de kosten over de inwoners rekening houdende met de gezinssamenstelling (eenpersoons, tweepersoons etc.). Dit leidt tot transparantie vanuit de gemeente, inzicht voor inwoners in het geproduceerde afval.
- Hiermee houden we rekening met privacy én de wens om afval beter te gaan scheiden.
- Met het op slot doen van de afvalcontainers wordt het afvaltoerisme beperkt. Arnhemmers betalen dan alleen voor zichzelf en niet voor inwoners van andere gemeenten en bedrijven.

4.1.2 Samenvatting toetsing

Haalbaarheid

Advies 4.1 is deels juridisch en deels praktisch haalbaar. Het 'weer op slot doen van de containers zonder kosten per zak in rekening te brengen'¹, is haalbaar; wel enkel voor de afvalstromen restafval, PBD en GFE+T. Ook is het haalbaar om 'de container-opening zo groot te laten als deze nu is'². 'Voorlichting in de wijk' en 'intensievere controle van probleemplekken'⁴ bij invoering van een toegangscontrolesysteem is praktisch haalbaar, mits uitgevoerd door professionals. Voor dit onderwerp is dit lastig haalbaar met (enkel) vrijwilligers⁶.

'Gratis meerdere afvalpassen per huishouden'⁷ is haalbaar evenals een onderzoek naar de mogelijkheid van een 'digitale afvalpas'³. Ondergrondse restafvalcontainers uitrusten met een zwerfafvalklep⁵ is haalbaar. Het verbeteren van de beschikbaarheid van afvalcontainers⁸ is deels haalbaar, maar "maximaal 100 meter lopen"⁸ zoals het advies stelt, is niet haalbaar. Dit met name vanwege beschikbare ruimte en voor wat betreft restafval is dit ook strijdig met het huidige afvalbeleid (omgekeerd inzamelen). 'Verlichting plaatsen rondom alle afvalcontainers'⁹ is niet praktisch haalbaar. Onderzoek naar, en eventuele aanpak van (te) donkere locaties mogelijk wel (zie Advies 5.1).

	Haalbaarheid		Kosten per kostensoort (€)			Kosten per jaar (€)				Uren	Restafval
	Juridisch	Praktisch	Investering	Incidenteel	Structureel	2025	2026	2027	2028	extra	kg/inw
Aspect 1			2.295.000	696.000	-174.250	1.062.102	322.383	271.342	217.572	4.290	-18,37
Aspect 2			#	#	#	#	#	#	#	#	#
Aspect 3			#	#	#	#	#	#	#	#	#
Aspect 4			#	#	#	#	#	#	#	#	#
Aspect 5			132.400	114.784	1.020	131.162	16.166	15.955	15.743	26	?
Aspect 6			#	#	#	#	#	#	#	#	#
Aspect 7			#	#	#	#	#	#	#	#	#
Aspect 8 *			*	*	*	*	*	*	*	*	*
Aspect 9 *			*	*	*	*	*	*	*	*	*
Advies 4.1 *			2.427.400	810.784	-173.230	1.193.264	338.550	287.297	233.315	4.316	-18,37

De kosten van deze aspecten zijn opgenomen bij aspect 1 | * De kosten van de aspecten 8 en 9, voor zover haalbaar, zijn opgenomen in de kosten van advies 5.1

Financiële aspecten

De (extra) kosten van dit advies behelzen o.a. de initiële aanschaf en het structureel beheer van 1700 toegangscontrolesystemen, stadsbrede, intensieve communicatie en toezicht en nieuwe afvalpassen en nieuwe containerstickers (1-4+6,7); het aanbrengen zwerfafvalkleppen op nieuwe containers en sommige bestaande containers (5).

Kosten/Baten

De baat van dit advies is vermindering van *oneigenlijk* aangeboden restafval. Dit zal ofwel niet meer wordt aangeboden in Arnhem, ofwel legaal door bedrijven via Reinigingsrecht of een particuliere inzamelaar. Wel is er meer dumping te verwachten, zowel tijdelijk als structureel i.v.m. toename van storingen en 'vergeten passen'. Het (milieu)rendement van aspect 5 (zwerfafvalkleppen) is zeer laag. Dit advies is licht service-verlagend voor alle inwoners: afval weggooien wordt minder makkelijk. Wel is er mogelijk een verbeterde beschikbaarheid van containers met veel huidig oneigenlijk gebruik. De impact van dit advies op de gemeentelijke organisatie is hoog. Het effect op de afvalstoffenheffing is niet in te schatten: op voorhand kan niet worden aangegeven welk deel van de kosten op de heffing zal rusten. Dit is een keuze die het gemeentebestuur zal moeten maken.

- Dit aspect leidt naar schatting tot een structurele aanschaf van 4000 extra fysieke passen en evenzovele extra pasaanvragen per jaar.

5 Thema 5: Service en gemak

5.1 Advies 5.1: 'Afvalinzamelpunten slimmer plaatsen, toegankelijker maken en groeperen'

5.1.1 Het Advies

Wij adviseren de afvalinzamelpunten slimmer te plaatsen, toegankelijker te maken en te groeperen.

Hoe willen we dat bereiken?

1. Door in wijken en bij flats inzamelpunten voor alle afvalstromen optimaler te plaatsen (gft, plastic, papier, rest, textiel) bijvoorbeeld bij openbare plekken die veel worden bezocht zoals supermarkten/winkelcentra om het gemak van het weggooien van afval te vergroten.
2. Het mogelijk clusteren van de inzamelpunten zodat inwoners niet naar verschillende plekken hoeven. Bij het bijplaatsen van containers de voorkeur geven aan clusteren.
3. Waar nodig meer lokale punten om afvalstromen in te zamelen in de wijk.
4. Bakfietsen/ophaalkarren beschikbaar gesteld door de gemeente om afval te vervoeren bijvoorbeeld met gebruik van de afvalpas.
5. Verbeteren veiligheid; container locaties goed verlichten.
6. De verschillende containers kleurcoderingen te geven of op een andere manier te markeren zodat duidelijk is waar je moet zijn.
 - Communiceer bij de containers waar je terecht kunt met ander afval (zoals grof afval, ijzer, etc.).
7. Inventariseer hoeveel inwoners niet in staat zijn om zelf afval weg te brengen en welke inzamelpunten niet toegankelijk zijn voor invaliden. Zorg voor passende oplossingen middels ophaalservice, wijkproject, afvalmaatje, o.i.d.

Waarom vinden we dat belangrijk?

Het advies vergroot het gemak voor (minder valide) inwoners bij het aanbieden van afval en zal leiden tot minder restafval en een betere scheiding van de overige afvalstromen; en dus milieuwinst.

5.1.2 Samenvatting toetsing

Haalbaarheid

Advies 5.1 is deels juridisch en deels praktisch haalbaar. Het 'optimaler' plaatsen van verzamelcontainers ^{1,2} en/of de beschikbaarheid ervan 'vergroten' (advies 4.1.8) is haalbaar binnen bepaalde kaders waaronder afvalbeleid, beschikbaarheid van ruimte, toegankelijkheid, veiligheid en afvalaanbod en daarnaast enkel voor de afvalstromen GFE+T, Papier & Karton, Glas en Textiel. Voor restafval is dit praktisch (ruimte) en beleidsmatig (omgekeerd inzamelen) niet altijd haalbaar. Optimalisatie vereist daarnaast een stadsbrede analyse van plaatsingsmogelijkheden.

Voor zover 'meer lokale punten in de wijk' ³ ziet op meer lokale punten voor *grof* afval dan is dit niet praktisch haalbaar. (Intensivering van de Milieubak is wel praktisch haalbaar, zie hiervoor Advies 3.2.) *Bakfietsen* voor *grof* afval ⁴ zijn haalbaar en in delen van Arnhem ook al beschikbaar. Voorwaarde hierbij is wel de beschikbaarheid van stalling en dagelijks toezicht. Het 'goed verlichten' ⁵ van containerlocaties is deels haalbaar. Het is op dit moment niet inzichtelijk of sommige locaties mogelijk te donker zijn of een gevoel van onveiligheid geven. Dit vereist een onderzoek. Naast lichtniveau zijn hierbij ook richtlijnen rondom lichthinder, lichtvervuiling, beschikbare ruimte, nabijheid van woningen en inzameleisen relevant. Aanneمة t.b.v. de kosten-inschatting is dat dit onderzoek resulteert in ong. 50 beter te verlichten locaties. Het aanbrengen van 'duidelijke kleurcoderingen en informatie' ⁶ op alle 2500 containers is haalbaar. Ook een onderzoek naar de 'toegankelijkheid van inzamelpunten' ⁷ is haalbaar; de omvang en haalbaarheid van 'passende oplossingen' ⁷ is echter op dit moment niet in te schatten.

	Haalbaarheid		Kosten per kostensoort (€)			Kosten per jaar (€)				Uren	Restafval
	Juridisch	Praktisch	Investering	Incidenteel	Structureel	2025	2026	2027	2028	extra	kg/inw
Aspect 1			970.230	22.500	-171.876	22.051	-37.970	-80.910	-127.300	780	-19,09
Aspect 2			#	#	#	#	#	#	#	#	#
Aspect 3			#	#	#	#	#	#	#	#	#
Aspect 4			56.000	19.000	-10.273	15.223	-3.867	-3.957	-4.046	195	-0,24
Aspect 5			63.350	20.000	12.500	39.849	19.747	19.646	19.545	0	?
Aspect 6			0	122.175	-15.371	106.804	-15.371	-15.371	-15.371	39	-0,45
Aspect 7			0	36.000	0	36.000	0	0	0	780	?
Advies 5.1 *			1.089.580	219.675	-185.020	219.926	-37.461	-80.592	-127.173	1.794	-19,78

De kosten van deze aspecten zijn opgenomen bij aspect 1.

Financiële aspecten

De extra kosten van dit advies omvatten: optimalisatie-onderzoek containers en aanschaf en beheer van naar schatting ong. 65 extra containers (1), aanschaf en beheer van 4 bakfietsen (4), uitvoeren licht-onderzoek en ong. 50 beter te verlichten locaties (6), 2500 nieuwe kleurcoderingen en informatiestickers (6) en onderzoek toegankelijkheid inzamelpunten (7).

Kosten/Baten

Dit advies leidt tot vermindering van restafval en hogere service met name vanwege de optimalisatie en betere herkenbaarheid van de verzamelcontainers en (indien gebruikt) de bakfietsen. Deze laatste leiden mogelijk ook tot minder dumping. Meer verlichting op sommige locaties is service-verhogend, maar leidt wel tot hoger energieverbruik. Meer inzicht in de (on)toegankelijkheid van inzamelpunten vergroot de kennis en leidt op termijn tot betere toegankelijkheid van inzamelpunten.

5.2 Advies 5.2: 'Wij adviseren afvalscheiding op straat mogelijk te maken'

5.2.1 Het Advies

Wij adviseren afvalscheiding op straat mogelijk te maken

Hoe willen we dat bereiken?

1. Met prullenbakken voor het scheiden van afval op straat, met aandacht voor het type afval dat je op straat veel hebt: GFT, Rest, PMD en een statiegeldrek. Met plaatjes die aangeven waar je wat ingooit.

Waarom vinden we dat belangrijk?

Dit maakt het scheiden van afval op straat mogelijk. Zo maak je het makkelijker om statiegeldverpakkingen te scheiden van de rest van het afval, wat ook het graaien in de vuilnisbakken voorkomt.

5.2.2 Samenvatting toetsing

Haalbaarheid

Dit advies is juridisch haalbaar, maar niet praktisch haalbaar. "Afvalscheiding op straat" ¹ is technisch mogelijk: gescheiden afvalbakken voor 2 of meerdere afvalstromen zijn beschikbaar op de markt. De motivatie van inwoners en bezoekers om afval te scheiden in de openbare ruimte is echter zeer laag. De gescheiden afvalstromen zijn vaak vervuild met ander afval en bevatten dan ook vaak te veel stoffen om na inzameling ook daadwerkelijk gescheiden te kunnen worden verwerkt. Daarnaast zou gescheiden inzameling een grote impact hebben op de huidige, bij aannemers aanbestede, uitvoeringspraktijk. Deze is zowel wat betreft proces, materieel en tijdsbeslag momenteel niet ingericht op inzameling van 2 of meer verschillende afvalstromen per afvalbak. Afvalbakken uitrusten met een statiegeldrek ¹ is praktisch haalbaar.

	Haalbaarheid		Kosten per kostensoort (€)			Kosten per jaar (€)				Uren	Restafval
	Juridisch	Praktisch	Investering	Incidenteel	Structureel	2025	2026	2027	2028	extra	kg/inw
Advies 5.2			2.576.050	15.000	141.150	454.972	435.850	431.728	427.607	1.300	0,00

Financiële aspecten

De (extra) kosten van dit advies omvatten het vervangen van de huidige 1642 afvalbakken voor gescheiden afvalbakken met 3 fracties en een statiegeldrek, en daarnaast de structurele meerkosten voor beheer en lediging.

Kosten-baten

Afvalscheiding in de openbare ruimte heeft zeer weinig tot geen milieurendement. Statiegeldrekken hebben meer nadelen dan voordelen, ze worden niet veel gebruikt en trekken ander afval aan.

5.3 Advies 5.3: Wij adviseren het inzamelsysteem voor grofvuil flexibeler te maken.

5.3.1 Het Advies

Wij adviseren het inzamelsysteem voor grofvuil flexibeler te maken.

Hoe willen we dat bereiken?

1. Openingstijden van afvalbrengstations vergroten (bv. in de avond/zondag, gebaseerd op behoeften inwoners).
2. Voorzien in een snellere en meer frequente gratis ophaalservice van grofvuil (i.p.v. twee keer per jaar 1 kuub), met minder strenge voorwaarden.
Eventueel maatwerk per buurt / wijk.

Waarom vinden we dat belangrijk?

De voorgestelde adviezen vergroten het gemak van het aanbieden van grofvuil en zullen vermoedelijk leiden tot een verkleining van de stromen restafval en dus milieuwinst. Dit zal moeten worden afgezet tegen de kosten die daarmee gepaard gaan.

5.3.2 Samenvatting toetsing

Haalbaarheid

Dit advies is juridisch haalbaar, maar binnen afzienbare termijn niet praktisch haalbaar. N.a.v. dit advies zijn meerdere varianten verkend om de ‘openingstijden te verruimen’¹. Afvalinzamelaar PreZero geeft aan dat deze een significante, binnen afzienbare termijn niet realiseerbare, uitbreiding van het personeelsbestand vereisen: i.v.m. maximale arbeidstijden is een 2-ploegendienst noodzakelijk. PreZero stopt na afloop van het huidige contract met de gemeente met de inzameling van huishoudelijk afval (in Nederland). Het aantrekken van extra mensen met de juiste kwalificaties in de huidige al schaarse markt is om deze reden moeilijk. Vanwege dezelfde reden is ook het verbeteren van de “ophaalservice van grofvuil”² niet praktisch haalbaar. Tot slot is ook grofvuil ophalen tegen “minder strenge voorwaarden”² niet praktisch haalbaar: de huidige acceptatievoorwaarden zijn gebaseerd op dwingende eisen op het gebied van arbo, veiligheid en afvalverwerking.

	Haalbaarheid		Kosten per kostensoort (€)			Kosten per jaar (€)				Uren	Restafval
	Juridisch	Praktisch	Investering	Incidenteel	Structureel	2025	2026	2027	2028	extra	kg/inw
Aspect 1			0	0	333.654	333.654	333.654	333.654	333.654	0	-2,09
Aspect 2			0	0	332.750	332.750	332.750	332.750	332.750	0	0,60
Advies 5.3			0	0	666.404	666.404	666.404	666.404	666.404	0	-1,49

Financiële aspecten

De (extra) kosten omvatten: 6 fte extra voor verruiming openingstijden afvalbrengstations doordeweeks en op zondag (1); extra inzet (1 fte +1 voertuig) voor het verhogen van de ophaalservice voor grofvuil (2).

Kosten/baten

Het milieueffect van dit advies is daling van de hoeveelheid restafval en verbeterde afvalscheiding. Omdat grofvuil-inzameling aan huis minder hoge afvalscheiding oplevert dan wanneer hetzelfde afval zou zijn aangeboden via een afvalbrengstation is er bij aspect 2 wel sprake van een lichte stijging van de hoeveelheid restafval. Beide aspecten zijn service-verhogend voor inwoners en hebben daardoor mogelijk minder dumping als gevolg.

5.4 Advies 5.4: ‘Website en app voor iedereen toegankelijker en bekender; inhoud en werking verbeteren’

5.4.1 Het Advies

Wij adviseren er bij de afvalverwerker (nu PreZero) op aan te dringen dat de app en website voor iedereen toegankelijker worden.

Hoe willen we dat bereiken?

1. App een centrale rol geven in de afvalverzameling, maar het mag niet het enige kanaal zijn.
2. App inhoudelijk verbeteren, onder andere door een betere werking van de pushnotificatie (meer wijkgebonden informatie).
3. De afvalpas aan de app toevoegen, naast het behoud van de fysieke afvalpas.
4. App en website meertalig aanbieden.
5. App en website bekend maken aan (nieuwe) bewoners d.m.v. (welkomst)brief.

Waarom vinden we dat belangrijk?

Betere informatievoorziening via zowel app als website helpt bewoners bij het beter scheiden van afval en daarmee de hoeveelheid restafval te reduceren.

5.4.2 Samenvatting toetsing

Haalbaarheid

Advies 5.4 is juridisch en praktisch haalbaar met enkele kanttekeningen. Het is haalbaar om de website en app van de [inzamelwijzer](#) een meer 'centrale rol' ¹ te geven en inhoudelijk te verbeteren met betere 'pushnotificaties' ² en meer 'wijkgebonden informatie' ² (voor zover beschikbaar, zie ook advies 1.1). 'De afvalpas aan de app toevoegen' ³, is op dit moment nog niet praktisch haalbaar. Onderzoek of dit in de toekomst mogelijk is, is wel haalbaar.

Het is praktisch haalbaar om de website van de inzamelwijzer 'meertalig' ⁴ aan te bieden met behulp van hierin te integreren vertaalfunctionaliteit. Voor de app is dit nog niet haalbaar. Ook is het haalbaar om (o.a.) de inzamelwijzer en app met een 'brief bekend te maken aan nieuwe bewoners' ⁵.

	Haalbaarheid		Kosten per kostensoort (€)			Kosten per jaar (€)				Uren	Restafval
	Juridisch	Praktisch	Investering	Incidenteel	Structureel	2025	2026	2027	2028	extra	kg/inw
Advies 5.4			0	40.000	13.137	53.137	13.137	13.137	13.137	455	?

Financiële aspecten

De (extra) kosten van dit advies omvatten het herontwerpen, aanvullen en structureel bijhouden van inzamelwijzer en app (1,2); onderzoek naar digitale afvalpas (3), toevoegen van een integrale vertaalfunctionaliteit op de website van de inzamelwijzer (4); brede welkomstbrief/brochure voor nieuwe bewoners (5) is niet bij dit advies opgenomen, maar bij advies 1.1.

Kosten/baten

De milieubaten van dit advies zijn niet direct kwantitatief in te schatten, maar (meer en betere) informatie en communicatie is een van de pijlers voor succesvol afvalbeleid en leidt op termijn mogelijk tot beter afvalscheidingsgedrag en minder restafval. Daarnaast is het advies service-verhogend: er is meer informatie en deze is makkelijker toegankelijk voor inwoners.

5.5 Advies 5.5: Wij adviseren de GFT ophaal frequentie en de mogelijkheden tot aanbieden ervan te verbeteren

5.5.1 Het Advies

Wij adviseren de GFT ophaal frequentie en de mogelijkheden tot aanbieden ervan te verbeteren

Hoe willen we dat bereiken?

1. Vaker de mogelijkheid tot aanbod van grotere hoeveelheden blad- en snoeiafval (ook in de wijk).
2. Vaker de mogelijkheid tot aanbod van GFT (seizoensgebonden).

3. Ondergrondse aanbiedplaatsen voor GFT creëren bij elke ondergrondse restafvalcontainer.

Waarom vinden we dat belangrijk?

Aangepaste frequenties en mogelijkheden tot het aanbieden van GFT voorkomt overlast zoals stank en/of ongedierte en bevordert de afvalscheiding.

5.5.2 Samenvatting toetsing

Haalbaarheid

Dit advies is juridisch haalbaar en deels praktisch haalbaar. 'Vaker aanbieden van grof tuinafval' ¹ is haalbaar in zoverre dat het op dit moment al mogelijk om een ongelimiteerd aantal gratis ophaalafspraken te maken in de periode maart t/m oktober en daarnaast om grof tuinafval te laten ophalen via Greenbags. Voor zover aspect 1 doelt op het (stadsbreed) plaatsen van wijkmiddelen als bijvoorbeeld bladkorven: dit is praktisch niet haalbaar i.v.m. het te grote risico dat er ook ander afval in de korven wordt gedumpt waardoor het groenafval niet kan worden ingezameld en/of verwerkt.

Het 'seizoensgebonden vaker aanbieden van GFE+T-minicontainers en city-bins' ² zoals aspect 2 impliceert, is niet praktisch haalbaar. N.a.v. dit advies is de optie verkend om seizoensgebonden de inzamelfrequentie te verhogen van 2 x naar 4 x per maand. PreZero heeft hierop aangegeven dat dit op dit moment niet realiseerbaar is.

Ook 'ondergrondse aanbiedplaatsen voor GFT' ³ zijn niet haalbaar. Momenteel staat er al een uitbreiding van 350 extra GFE+T-verzamelcontainers gepland (2025/2026). Hierbij is bewust gekozen voor een bovengrondse variant i.v.m. de beperkte ruimte ondergronds en de verwachte stankoverlast bij ondergrondse GFE+T-inzameling.

	Haalbaarheid		Kosten per kostensoort (€)			Kosten per jaar (€)				Uren	Restafval
	Juridisch	Praktisch	Investering	Incidenteel	Structureel	2025	2026	2027	2028	extra	kg/inw
Aspect 1			0	0	0	0	0	0	0	0	0,00
Aspect 2			0	0	479.011	482.980	480.601	477.747	474.715	0	-1,19
Aspect 3*			*	*	*	*	*	*	*	*	*
Advies 5.5			0	0	479.011	482.980	480.601	477.747	474.715	0	-1,19

* Kosten en effect van de reeds geplande uitbreiding van het aantal GFE+T-verzamelcontainers zijn opgenomen bij Advies 5.1.

Financiële aspecten

De kosten omvatten het verhogen van de inzamelfrequentie van minicontainers GFE+T naar 4 x per maand tijdens 4 piekmaanden (2).

Kosten-baten

Het verhogen van de service bij de inzameling met minicontainers in piekmaanden leidt mogelijk tot vermindering van restafval en betere afvalscheiding.

6 Thema 6: Samenwerking en bewonersinitiatieven

6.1 Advies 6.1: 'Helder en duidelijk te communiceren over initiatieven die bijdragen aan afvalvermindering'

6.1.1 Het Advies

Wij adviseren om helder en duidelijk te communiceren over bestaande en nieuwe initiatieven die bijdragen aan afvalvermindering.

Hoe willen we dat bereiken?

1. Hierbij bedoelen we initiatieven die concreet bijdragen aan afvalvermindering.
2. Informeer over de mogelijkheden die inwoners hebben om een initiatief op te zetten en/of daarin te participeren.
3. Gebruik maken van bestaande kanalen in de wijk. Bijvoorbeeld; wijkkranten, appgroepen, scholen, supermarkten, moskeeën, kerken en wijkcentra.
4. Onderzoek in hoeverre en of communicatie via bestaande kanalen tot nu toe heeft gewerkt.
5. Boodschap moet zijn afgestemd op alle doelgroepen. Houd rekening met verschillende talen, (visuele) beperkingen, achtergronden, opleidingsniveau en taalniveau.
6. Verwijs in de communicatie ook naar Steffie.nl (online hulpmiddel om moeilijke dingen op een makkelijke manier uit te leggen in verschillende talen).
7. Denk hierbij ook aan (social) media en link naar Afvalinarnhem.nl.
8. Inzet van een ludieke actie die impact heeft (bijvoorbeeld een grote gouden klike in het centrum).
9. Meer persoonlijke benadering van gemeentelijke berichtgeving m.b.t. afval voor mensen met een niet Nederlandse afkomst.

Waarom vinden we dat belangrijk?

Gezien de diversiteit van bewoners per buurt en zelfs per straat, is het van belang dat allen meegenomen worden in de verschillende initiatieven van de inwoners, ook voor bedrijven is deze berichtgeving van belang.

6.1.2 Samenvatting toetsing

Haalbaarheid

Dit advies is juridisch en praktisch haalbaar met kanttekeningen. Het is haalbaar voor een gemeente om via 'bestaande (wijk)kanalen' ^{3, 7} te communiceren over particuliere 'initiatieven' ¹ en over de 'mogelijkheden voor initiatief of participatie' ². Communicatie over bedrijfsmatige initiatieven is voor een gemeente moeilijker haalbaar vanwege het risico op bevoordeling van sommige bedrijven.

Communicatie zoveel mogelijk 'af stemmen op alle doelgroepen' ⁵ en personen' ⁹ is haalbaar. Verwijzing naar 'steffie.nl' ⁶ is niet haalbaar en ook niet nodig: de gemeente spant zich in om zo toegankelijk mogelijk met alle doelgroepen te communiceren. 'Onderzoek doen naar of communicatie heeft gewerkt' ⁴ is haalbaar en ook een 'ludieke actie' ⁸ is haalbaar.

	Haalbaarheid		Kosten per kostensoort (€)			Kosten per jaar (€)				Uren	Restafval
	Juridisch	Praktisch	Investering	Incidenteel	Structureel	2025	2026	2027	2028	extra	kg/inw
Advies 6.1			0	16.500	4.500	21.000	4.500	4.500	4.500	130	?

Financiële aspecten

De extra kosten van dit advies omvatten: extra (structurele) inzet voor inventarisatie van en communicatie over initiatieven (1-3), een communicatie-evaluatieonderzoek (4), vertaling en afstemming op doelgroepen (5, 9). De kosten van een ludieke actie (9) zijn verwerkt in de uitwerking van advies 9.1.

Kosten-baten

Het milieueffect van dit advies is niet exact in te schatten. Communicatie draagt bij aan het vergroten van de kennis, het handelingsperspectief en/of de motivatie met uiteindelijk gedragsverandering en betere afvalscheiding als gevolg. Meer doelgroep-gerichte communicatie is daarnaast service-verhogend voor inwoners.

6.2 Advies 6.2: 'Afvalaanpak en samenwerking op wijkniveau'

6.2.1 Het Advies

Wij adviseren een aanpak van het afval die meer gericht is op de wensen en situatie op wijkniveau waarbij wordt samengewerkt met lokale groepen en initiatieven. Denk hierbij ook aan de sociale cohesie.

Hoe willen we dat bereiken?

1. Per wijk evalueert de gemeente de uitdaging en doelstelling steeds opnieuw en past deze aan waar nodig.
2. Zoek met buurtbewoners en betrokkenen naar een oplossing die past bij hun situatie.
3. Geef 'opbouwwerkers' / wijkcoaches een grotere rol in wijken waar initiatieven nodig zijn.
4. Leer van plekken waar het goed gaat, bijvoorbeeld de ECO-wijk in Amsterdam.
5. Meer onderzoek doen per wijk om data te verkrijgen over wat nodig is in deze specifieke wijk. Bijvoorbeeld een pilot per wijk om restafval te wegen.
6. Meer samenhang in de wijk door ondersteunen van initiatieven, ook op sociaal gebied.
7. Gebruik lokale groepen om kennis en bewustzijn over de afvaluitdaging te delen en te evalueren. Betrek bijvoorbeeld de (religieuze) instellingen, (sport) verenigingen en scholen.

Waarom vinden we dat belangrijk?

- Maatwerk is nodig, omdat er grote verschillen zijn tussen wijken hoe zij met afval omgaan.
- Inwoners hebben te maken met verschillende woon- en leefomstandigheden.
- Inwoners hebben meer kennis en motivatie nodig om op een goede manier bij te dragen aan verminderd straatvuil, zodat afval op de juiste plek terecht komt.

6.2.2 Samenvatting toetsing

Haalbaarheid

Dit advies is deels juridisch haalbaar en praktisch haalbaar. Het 'evalueren en aanpassen van uitdagingen en doelstellingen' ¹ is niet zonder meer haalbaar. De doelstellingen waaraan dit aspect mogelijk refereert, zijn op stadsniveau vastgesteld door de gemeenteraad. Het is niet mogelijk om deze tussentijds al doende ambtelijk aan te passen. Evaluatie en bijsturing van concrete maatregelen is in sommige gevallen wel haalbaar. De overige aspecten 2 t/m 7 zijn haalbaar, maar impliceren wel meer gemeentelijke ureninzet, bijvoorbeeld in de vorm van een 'coördinator wijken en afval' die met inwoners en initiatieven samenwerkt, specifieke wijkbehoeften ophaalt, wijkonderzoek doet en wijkgericht kan bijsturen waar mogelijk.

	Haalbaarheid		Kosten per kostensoort (€)			Kosten per jaar (€)				Uren	Restafval
	Juridisch	Praktisch	Investering	Incidenteel	Structureel	2025	2026	2027	2028	extra	kg/inw
Advies 6.2			0	0	90.000	90.000	90.000	90.000	90.000	1.300	?

Financiële aspecten

De extra kosten omvatten: 1 extra fte voor een 'coördinator wijken en afval'. Alle overige uit een wijkaanpak extra voortvloeiende kosten zijn hier niet meegenomen.

Kosten-baten

Het milieueffect van een wijkgerichte aanpak is niet exact in te schatten. Communicatie en participatie draagt bij aan het vergroten van de kennis, het handelingsperspectief en/of de motivatie met uiteindelijk gedragsverandering en betere afvalscheiding als gevolg.

7 Thema 7: Voedsel en textiel

7.1 Advies 7.1: 'Hergebruik van textiel vergroten door het inleveren te vergemakkelijken'

7.1.1 Het Advies

Wij adviseren het hergebruik van textiel te vergroten door het inleveren van textiel te vergemakkelijken.

Hoe willen we dat bereiken?

1. Verbeteren van informatievoorziening specifiek over textielverwerking door 2Switch en verwijzen naar tweedehandskledingwinkels als alternatief.
2. Toegankelijkheid van inleverpunten of manieren vergroten, denk aan door het vermeerderen van het aantal inleverpunten (de bakken) voor textiel, met name bij flats en weer ophalen van zakken textiel aan huis, specifiek bij ouderenflats. Ook moet de gemeente bewoners hier juist over informeren (thema 1).

Waarom vinden we dat belangrijk?

- Voorkomen dat kleding onderdeel van restafval en verbrand wordt, wat een grote milieuwinst oplevert.
- Hergebruik stimuleren, waarmee we meer richting een circulaire economie gaan en de textielafvalstroom verminderen.

7.1.2 Samenvatting toetsing

Haalbaarheid

Advies 7.1 is deels juridisch haalbaar en deels praktisch haalbaar. Het 'verbeteren van de informatievoorziening' ¹ is haalbaar via alle gemeentelijke kanalen. Hierbij verwijzen naar tweedehandskledingwinkels ¹ kan enkel in z'n algemeenheid. Het is voor een gemeente niet (makkelijk) haalbaar om te verwijzen naar specifieke bedrijven en hierin compleet te zijn en up-to-date te blijven. Het risico hierbij is dat er een ongelijk speelveld ontstaat waarin sommige bedrijven worden bevoordeeld. De 'toegankelijkheid van inleverpunten vergroten' ² is haalbaar voor wat betreft de verzamelcontainers. Dit vereist wel een onderzoek naar de inzamelstructuur en plaatsingsmogelijkheden in de stad. Naar schatting resulteert dit onderzoek in 5 extra textielcontainers in aanvulling op de huidige 43. Het herinvoeren van een stadsbrede route-inzameling met 'zakken aan huis' ² is niet praktisch haalbaar: het zeer lage aanbod verhoudt zich niet tot de benodigde operationele inzet. Wel haalt 2Switch nu al textiel op aan huis op afspraak. Meer informatie en communicatie over deze maatregel zodat deze (nog) meer bekendheid geniet, is haalbaar.

	Haalbaarheid		Kosten per kostensoort (€)			Kosten per jaar (€)				Uren	Restafval
	Juridisch	Praktisch	Investering	Incidenteel	Structureel	2025	2026	2027	2028	extra	kg/inw
Advies 7.1			0	20.340	2.538	22.878	2.538	2.538	2.538	91	-0,45

Financiële aspecten

De extra kosten van dit advies omvatten: verbetering informatievoorziening textiel (1); een plaatsingsonderzoek voor verzamelcontainers en aanschaf en beheer van ≈ 5 extra verzamelcontainers (2).

Kosten-baten

De milieubaten van aspect 1 zijn niet kwantitatief in te schatten, maar (betere) informatie behoort tot de pijlers van afval- en circulair beleid en leidt op termijn vermoedelijk tot beter afvalscheidingsgedrag en meer hergebruik. Aspect 1 is daarnaast service-verhogend: er is meer informatie en deze is makkelijker toegankelijk voor inwoners. Aspect 2 leidt tot vermindering van de hoeveelheid restafval, verhoogt de service richting inwoners en stimuleert hergebruik (meer ingezameld herbruikbaar textiel).

7.2 Advies 7.2: 'Drempel op het scheiden van GFT verlagen'

7.2.1 Het Advies

Wij adviseren om de drempel op het scheiden van 'GFT-afval' te verlagen.

Hoe willen we dat bereiken?

Toegang tot gft-bakken en informatie over het proces 'versimpelen'.

1. Bijvoorbeeld door: het verstrekken van goede, sterke, standaard, gratis GFT afvalzakken (zoals PMD zak),
2. het aanmelden van het gebruik van afvalpas voor openen GFT containers afschaffen (of ernstig versimpelen).
3. Het aanbodproces van groot tuinafval vergemakkelijken door minder eisen te stellen aan manier van aanbieden afval.

Waarom vinden we dat belangrijk?

Het aanbieden van GFT afval is nu te ingewikkeld. Bijvoorbeeld, 1) groot tuinafval dat niet in de container past moet via aparte service; 2) de GFT afvalzakken zijn niet stevig genoeg/scheuren vaak; 3) het aanmelden van afvalpas voor GFT container is complex.

7.2.2 Samenvatting toetsing

Haalbaarheid

Dit advies is juridisch haalbaar en deels praktisch haalbaar. Het 'verstrekken van gratis GFT-afvalzakken'¹ is haalbaar. Juridisch aandachtspunt hierbij is wel de wet Markt en Overheid, maar omdat het gratis aanbieden van de zakjes plaatsvindt in het kader van het algemeen belang lijkt dit haalbaar. Bij definitieve implementatie zal dit nader juridisch moeten worden uitgewerkt en getoetst. Daarnaast is de haalbaarheid ook afhankelijk van de mogelijkheid tot het maken van afspraken met bestaande distributiekkanalen (van de gratis PBD-zakken). In dit stadium is dit nog geen zekerheid. 'Het aanmeldproces voor GFE+T-verzamelcontainers versimpelen'² is haalbaar: na de geplande stadsdekkende uitbreiding van de GFE+T-verzamelcontainers (prognose 2025/2026) krijgen alle inwoners in de hoogbouw automatisch toegang. Niet haalbaar is het om 'minder eisen te stellen aan de manier van aanbieden'³ van grof tuinafval: de huidige acceptatievoorwaarden zijn gebaseerd op dwingende eisen op het gebied van arbo, veiligheid en afvalverwerking.

	Haalbaarheid		Kosten per kostensoort (€)			Kosten per jaar (€)				Uren	Restafval
	Juridisch	Praktisch	Investering	Incidenteel	Structureel	2025	2026	2027	2028	extra	kg/inw
Advies 7.2			0	27.000	190.859	225.798	194.040	188.331	182.267	455	-2,39

Financiële aspecten

De kosten omvatten het aanbesteden, aanschaffen, beheren en stadsbreed verspreiden van gratis GFE+T-zakken via *bestaande* distributiekkanalen.

Kosten-baten

De baten van dit advies (met name aspect 1) zijn vermindering van restafval en een verbeterde service: aanbieden van GFE+T 'van keuken tot container' wordt makkelijker.

7.3 Advies 7.3: 'Burgers en bedrijven ambitieuzer en creatiever betrekken bij tegengaan voedselverspilling'

7.3.1 Het Advies

Wij adviseren om burgers en bedrijven ambitieuzer en creatiever te betrekken bij het tegengaan van voedselverspilling

Hoe willen we dat bereiken?

Burgers direct betrekken bij het tegengaan van voedselverspilling, o.a. door:

1. het organiseren van buurtfeesten/-markten en educatie door middel van informatie en/of themamarkten rondom voedselverspilling.
2. scholen te betrekken bij de informatievoorziening om kinderen bewust te maken hoe om te gaan met voedselverspilling
3. Burgerinitiatieven tegen voedselverspilling te stimuleren, zoals: Schoolontbijten te organiseren met voedsel wat anders weggegooid zou worden, Community kitchens
4. Spreek de instellingen en organisaties (specifiek: de groot-uitstoters en afvalproducenten) aan op hun verantwoordelijkheden en hun bijdrage aan het verminderen van afval en het Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen (MVO).

Waarom vinden we dat belangrijk?

We vinden dit belangrijk omdat er zoveel verspild wordt van de 1e levensbehoefte. Arnhem kan ambitieus beleid voeren door haar burgers meer te betrekken bij het tegengaan van voedselverspilling en bedrijven aan te spreken op hun verantwoordelijkheid.

7.3.2 Samenvatting toetsing

Haalbaarheid

Advies 7.3. is haalbaar. Het organiseren van 'buurtactiviteiten en educatie'¹ is praktisch haalbaar. (Bijvoorbeeld als onderdeel van een 'wijk-afvaldag': een combinatie van informatie, educatie, participatie, Milieubak en opruimcontainers, verder uitgewerkt in Advies 9.1).

Het 'betrekken van scholen'² is haalbaar, maar deelname kan niet worden verplicht. Op dit moment verzorgt vaste subsidiepartner voor natuur- en milieueducatie '[Natuurcentrum Arnhem](#)' via het project [Duurzame Arnhemse Scholen](#) al lespakketten voor basisscholen over afval, textiel en voeding. Het is haalbaar om het onderwerp voedselverspilling hierin nog beter uit te werken. Voor het voortgezet onderwijs zijn er nog geen lespakketten, maar een onderzoek naar de mogelijkheden is haalbaar. Niet zonder meer haalbaar voor een gemeente is het direct stimuleren van burgerinitiatieven³. Zodra dit een in de aard bedrijfsmatig initiatief betreft, is een gemeente gebonden aan regels rondom staatssteun. Gemeente Arnhem kiest hierin voor de subsidie als instrument voor alle initiatieven van zowel inwoners als bedrijven ([Subsidieregeling Circulaire Initiatieven](#)).

	Haalbaarheid		Kosten per kostensoort (€)			Kosten per jaar (€)				Uren	Restafval
	Juridisch	Praktisch	Investering	Incidenteel	Structureel	2025	2026	2027	2028	extra	kg/inw
Advies 7.3			0	10.000	0	10.000	0	0	0	0	?

Financiële aspecten

De kosten omvatten het aanpassen van lespakketten en een onderzoek naar de informatiebehoefte bij het voortgezet onderwijs. De kosten van het organiseren van buurtactiviteiten zijn binnen dit advies niet verder uitgewerkt, wel binnen advies 9.1.

Kosten-baten

Het milieueffect is niet exact in te schatten. Meer aandacht voor voedselverspilling leidt op termijn tot minder afval, zowel minder restafval als minder GFE+T.

7.4 Advies 7.4: 'Inzetten op bewustwording en gedragsverandering van textielgebruik'

7.4.1 Het Advies

Wij adviseren in te zetten op bewustwording over en gedragsverandering van textielgebruik.

Hoe willen we dat bereiken?

1. Informatie en inzicht geven over de vervuiling van (de hele keten van textiel): we zouden willen inzetten op betere informatievoorziening over de vraag hoe vervuילend textiel is (voor de inwoners van Arnhem), in het kader van bewustwording. Dat kan ook in wijkbladen zoals hierboven weergegeven (inclusief jaarlijkse terugkoppeling); ook informatie over wat er (met de knopen, stukken stof, ritsen etc.) mee gebeurt.
2. Tweedehandskleding stimuleren: door middel van informatievoorziening over beurzen, ruilmiddagen, en online mogelijkheden (bijv. Platform, afvalinarnhem.nl).
3. Ten slotte willen we kledingreparatie stimuleren. Dit remt de aanschaf van textiel. Stimuleer (landelijk) laag-BTW-tarief voor kledingreparatie organisaties.
4. Betrek ook scholen (specifiek ook ouders) in de informatievoorziening rondom het hergebruiken/repareren/vervuiling van textiel

Waarom vinden we dat belangrijk?

Voorkomen dat kleding wordt gedumpt en verbrand, wat een grote milieuwinst oplevert.

Hergebruik stimuleren, waarmee we meer richting een circulaire economie gaan en de textielafvalstroom verminderen.

7.4.2 Samenvatting toetsing

Haalbaarheid

Advies 7.4 is deels haalbaar. Het is haalbaar om meer 'informatie en inzicht te geven' ¹ over textiel. Informatievoorziening over 'o.a. beurzen' ² is echter niet haalbaar omdat het moeilijk is om hierin compleet te zijn en up-to-date te blijven met als gevolg dat sommige commerciële activiteiten mogelijk worden bevoordeeld. Het 'stimuleren van een laag BTW-tarief' ³ is niet haalbaar: voor kledingreparatie-organisaties geldt al het laagste tarief. Het 'betrekken van scholen' ⁴ is deels haalbaar. Een gemeente kan dit aanbieden, maar scholen hebben hierin keuzevrijheid. Voor basisscholen zijn er via subsidiepartner [Natuurcentrum Arnhem](#) al [lespakketten](#) (o.a. over textiel) en daarnaast een [Textielrace](#) (een inzamelcompetitie i.s.m. Race Against Waste). Verbetering of intensivering hiervan is haalbaar. Ook onderzoek naar de informatiebehoefte van het voortgezet onderwijs op dit onderwerp is haalbaar.

	Haalbaarheid		Kosten per kostensoort (€)			Kosten per jaar (€)				Uren	Restafval
	Juridisch	Praktisch	Investering	Incidenteel	Structureel	2025	2026	2027	2028	extra	kg/inw
Advies 7.4			0	15.000	0	15.000	0	0	0	0	?

Financiële aspecten

De extra kosten omvatten: verbetering gemeentelijke communicatie, verbeteren/intensivering informatievoorziening scholen, onderzoek informatiebehoefte voortgezet onderwijs.

Kosten-baten

Het milieueffect van dit advies is niet kwantitatief in te schatten. Meer informatie over textiel leidt op termijn tot minder/ander textielgebruik en daarmee mogelijk ook tot minder afval.

8 Thema 8: Bedrijfsafval

8.1 Advies 8.1: 'Onderzoek het voorkomen van oneigenlijk gebruik van gemeentelijke faciliteiten'

8.1.1 Het Advies

Wij adviseren onderzoek te doen naar mogelijkheden zodat bedrijven en instellingen geen oneigenlijk gebruik maken van de gemeentelijke faciliteiten

Hoe willen we dat bereiken?

1. Afvalstofheffing bij bedrijven is niet mogelijk. Daarnaast is het niet mogelijk dat bedrijven afstappen van individuele contracten die zijn afgesloten. De gemeente moet onderzoeken welke mogelijkheden er zijn binnen de juridische kaders, zoals het reinigingsrecht.

Waarom vinden we dat belangrijk?

Zodat het bedrijfsleven geen gebruik kan maken van de civiele faciliteiten, maar binnen de eigen contracten.

8.1.2 Samenvatting toetsing

Haalbaarheid

Dit advies is juridisch en praktisch haalbaar. Het advies adviseert 'onderzoek te doen naar mogelijkheden' om oneigenlijk gebruik door bedrijven en instellingen te voorkomen. Er zijn verschillende instrumenten en mogelijkheden dit oneigenlijk gebruik te voorkomen, waaronder verschillende vormen van Reinigingsrecht, toezicht en handhaving, toegangscontrole en communicatie. Het is haalbaar om een onderzoek te doen naar de haalbaarheid en effectiviteit van deze mogelijke instrumenten.

	Haalbaarheid		Kosten per kostensoort (€)			Kosten per jaar (€)				Uren	Restafval
	Juridisch	Praktisch	Investering	Incidenteel	Structureel	2025	2026	2027	2028	extra	kg/inw
Advies 8.1			0	50.000	0	50.000	0	0	0	0	?

Financiële aspecten

De extra kosten van dit advies omvatten de kosten van een onderzoek naar het voorkomen van oneigenlijk gebruik.

Kosten-baten

De baat van dit advies is meer kennis over haalbaarheid en effectiviteit van instrumenten ter voorkoming van oneigenlijk gebruik. De uiteindelijke vervolgbaat van dit advies is mogelijk een verminderd oneigenlijk aanbod van met name restafval. Aanneمة is dat ongeveer 4,5% van de jaarlijkse hoeveelheid restafval onrechtmatig wordt aangeboden door bedrijven.

8.2 Advies 8.2: 'Voorkom dat statiegeldproducten bij het restafval terecht komen'

8.2.1 Het Advies

Wij adviseren dat de gemeente alles in het werk stelt om te voorkomen dat statiegeldproducten zoals blikjes en flesjes in het milieu of bij het restafval terechtkomen.

Hoe willen we dat bereiken?

1. De gemeente moet er samen met andere gemeenten (bijvoorbeeld via de Vereniging Nederlandse Gemeenten) bij het Rijk op aandringen dat alle verkooppunten verplicht statiegeldproducten terugnemen.
2. De gemeente kan bijdragen aan het gemak van inleveren, bijvoorbeeld door donatierekjes te plaatsen op openbare prullenbakken.
3. De gemeente stelt in het evenementenbeleid een statiegeldsysteem voor bekera verplicht, waarbij de beker ook weer kan worden ingeleverd voor statiegeld.

Waarom vinden we dat belangrijk?

Door het inleveren van statiegeldproducten zo laagdrempelig en toegankelijk mogelijk te maken, kunnen we restafval en zwerfafval terugdringen.

8.2.2 Samenvatting toetsing

Haalbaarheid

Dit advies is deels juridisch haalbaar en deels praktisch haalbaar. Het 'aandringen op verplichte statiegeld-inname voor alle verkooppunten'¹ is haalbaar, maar op dit moment al voorwerp van politieke [discussie](#). Gemeente Arnhem monitort het onderwerp en agendaert wanneer nodig binnen VNG-verband. Het plaatsen van 'donatierekjes'² is niet praktisch haalbaar. De huidige in Arnhem aanwezige rekjes worden zeer weinig gebruikt en ook in andere steden (o.a. [Almere](#), [Breda](#) en [Leiden](#)) is de conclusie getrokken dat deze niet of in zeer beperkte mate werken. Een 'verplicht statiegeldsysteem'³ is in tegenspraak met staand gemeentelijk evenementenbeleid. Conform de landelijke SUP-richtlijn hebben betrokken ondernemers de keuze tussen hergebruik (met retoursysteem) of hoogwaardige recycling. Gemeente Arnhem kiest er bewust voor deze keuzevrijheid intact te laten: het milieurendement van beide opties is sterk afhankelijk van de situatie en evenementorganisaties zijn gebaat bij eenduidige regelgeving.

	Haalbaarheid		Kosten per kostensoort (€)			Kosten per jaar (€)				Uren	Restafval
	Juridisch	Praktisch	Investering	Incidenteel	Structureel	2025	2026	2027	2028	extra	kg/inw
Advies 8.2			0	0	0	0	0	0	0	0	?

Financiële aspecten

-

Kosten-baten

De baten van dit advies zijn niet specifiek in te schatten. Uitbreiding van verkooppunten om statiegeldproducten in te leveren¹ leidt tot minder afval (pbd, restafval en zwerfafval). Donatierekjes² hebben weinig tot geen milieurendement. Het milieurendement van hergebruikbekers bij evenementen³ ten opzichte van hoogwaardige recycling is niet eenduidig en situatie-afhankelijk.

8.3 Advies 8.3: 'Stimuleer overleg tussen bedrijven, zodat zij hun afvalstromen kunnen verminderen'

8.3.1 Het Advies

Wij adviseren overleg tussen bedrijven te stimuleren en waar nodig te ondersteunen, zodat zij gezamenlijk hun afvalstromen kunnen verminderen.

Hoe willen we dat bereiken?

1. Bedrijven met vergelijkbare processen en/of processen die op elkaar aansluiten in gesprek laten gaan zodat deze zich op elkaar in kunnen stellen voor afvalvermindering en betere recycling.
2. De gemeente treedt op als tussenpersoon en verbinder in dit overleg.
3. De gemeente geeft een helder overzicht van best practices (hierin wordt ook het financieel voordeel voor bedrijven benadrukt; win-win).
4. Een afvaldeskundige, gefaciliteerd door de gemeente, inventariseert de afvalverwerking binnen geïnteresseerde bedrijven om inzicht te geven in verbetermogelijkheden.

Waarom vinden we dat belangrijk?

Bij bedrijfsprocessen ligt een grote kans om afvalstromen te verminderen en zuiverder te maken, door samenwerking te stimuleren kunnen we deze kans benutten.

8.3.2 Samenvatting toetsing

Haalbaarheid

Advies 8.3 is deels juridisch haalbaar en deels praktisch haalbaar. Het is haalbaar om als gemeente bedrijven met elkaar 'in gesprek te laten gaan'¹ als 'tussenpersoon'². Het daadwerkelijk bij elkaar brengen van (gelijksoortige) bedrijven is minder eenvoudig, maar dit is mogelijk praktisch haalbaar via Arnhemse ondernemersverenigingen. Het geven van een "helder overzicht van best practices"³ is haalbaar, zolang dit het delen van algemeen toegankelijke informatie betreft. Meer specifieke 'best practices' zullen door deelnemende bedrijven zelf moeten worden geïdentificeerd en vastgesteld. Een gemeente kan hierin niet leidend zijn. Het 'faciliteren van een afvaldeskundige die geïnteresseerde bedrijven inzicht geeft'⁴ is niet haalbaar. Een gemeente is gebonden aan regels m.b.t. staatssteun, behoorlijk bestuur en concurrentievervalsing. Maatwerk-advisering kan leiden tot een ongelijk speelveld waarin sommige bedrijven worden bevoordeeld, is een economische activiteit waarvoor een gemeente de integrale kostprijs moet doorberekenen en is een intensieve activiteit die reeds afdoende door de private markt wordt uitgevoerd. De gemeente Arnhem ziet hierin voor zichzelf geen rol en meerwaarde. Daarnaast zijn de juridische risico's te groot om te mitigeren.

	Haalbaarheid		Kosten per kostensoort (€)			Kosten per jaar (€)				Uren	Restafval
	Juridisch	Praktisch	Investering	Incidenteel	Structureel	2025	2026	2027	2028	extra	kg/inw
Advies 8.3			0	35.000	0	35.000	0	0	0	0	0,00

Financiële aspecten

De (extra) kosten behelzen het faciliteren van kennisdeling via Arnhemse bedrijvengremia voor geïnteresseerde bedrijven (uitgevoerd door een externe partij).

Kosten-baten

De baten van dit advies zijn moeilijk in te schatten. Meer kennisdeling en kennis leidt mogelijk tot afvalvermindering en betere recycling door bedrijven.

8.4 Advies 8.4: 'Stimuleer dat medewerkers van bedrijven afval scheiden op het werk'

8.4.1 Het Advies

Wij adviseren te stimuleren dat medewerkers van bedrijven afval scheiden op het werk.

Hoe willen we dat bereiken?

1. Organiseer proactief een campagne "Doe je dat thuis ook?" om makkelijk scheiden van het 'huishoudelijk afval' door medewerkers binnen instellingen en bedrijven te bevorderen.
Tips hiervoor zijn:
2. Laat medewerkers het bij hun baas aanklaarten. Gemeente begint, en dan het balletje laten doorrollen.
3. Organiseer een bedrijvencompetitie. Koppel goed gedrag bijv. aan een goed doel.
4. Stimuleer aanschaf van juiste faciliteiten door bedrijf. Verstrek daartoe informatiepakketten aan ondernemers.

Waarom vinden we dat belangrijk?

Medewerkers scheiden op werk minder goed dan thuis, daar valt nog veel winst te behalen.

8.4.2 Samenvatting toetsing

Haalbaarheid

Advies 8.4 is deels juridisch haalbaar en deels praktisch haalbaar. Een 'campagne gericht op bedrijven om afvalscheiding door medewerkers te bevorderen'¹, is haalbaar met de kanttekening dat afhankelijk van het soort bedrijf voor bedrijven bepaalde regels gelden voor afval en afvalscheiding. Los van deze verplichtingen zijn bedrijven niet tot extra afvalscheiding verplicht en hebben zij hier ook niet altijd voorzieningen en contracten voor. Een gemeente kan bedrijven niet tot meer afvalscheiding verplichten dan op basis van deze regelgeving verplicht is. Het 'organiseren van een bedrijvencompetitie'³ lijkt haalbaar, al zal dit eerst verder moeten worden uitgewerkt voordat hier een definitieve uitspraak over kan worden gedaan. Het 'stimuleren van de juiste faciliteiten'⁴ kan enkel in z'n algemeenheid. Een gemeente kan geen reclame maken voor producten van bedrijven, omdat het risico bestaat dat sommige bedrijven hierbij worden bevoordeeld en andere benadeeld.

	Haalbaarheid		Kosten per kostensoort (€)			Kosten per jaar (€)				Uren	Restafval
	Juridisch	Praktisch	Investering	Incidenteel	Structureel	2025	2026	2027	2028	extra	kg/inw
Advies 8.4			0	85.000	0	85.000	0	0	0	0	0,00

Financiële aspecten

De (extra) kosten van dit advies omvatten het vormgeven en uitvoeren van een stadsbrede campagne gericht op het thema 'bedrijven en afvalscheiding' (1,2,4); het vormgeven en uitvoeren van een bedrijvencompetitie (3).

Kosten-baten

De (milieu)baten van dit advies zijn niet kwantitatief in te schatten.

9 Thema 9: Gemeente

9.1 Advies 9.1: 'Overgenomen adviezen burgerberaad en vervolgstappen transparant communiceren'

9.1.1 Het Advies

Wij adviseren overgenomen adviezen en de vervolgstappen uit het burgerberaad transparant te communiceren.

Hoe willen we dat bereiken?

1. Gemeente moet duidelijk communiceren over de vervolgstappen uit dit burgerberaad.
2. De succesmomenten van de opgevolgde adviezen van het burgerberaad Afval te vieren en eventueel in wijken leuke dingen te organiseren. Denk hierbij aan het halen van een meetbare doelstelling per wijk. Deze eventueel belonen en dit succes te communiceren.
3. De succesmomenten gebruiken voor positieve aandacht voor het invoeren van het afvalbeleid.
4. Met inachtneming van advies 1.1 rondom inclusiviteit en toegankelijkheid.

Waarom vinden we dat belangrijk?

We vinden draagvlak voor het afvalbeleid belangrijk. Transparante communicatie levert ook vertrouwen op in de Arnhemse samenleving.

9.1.2 Samenvatting toetsing

Haalbaarheid

Advies 9.1 is zowel juridisch als praktisch haalbaar. De gemeente zal duidelijk 'communiceren over de vervolgstappen uit het burgerberaad' ¹. Ook 'het vieren en het voor positieve aandacht gebruiken van succesmomenten n.a.v. het Burgerberaad' ^{2, 3} is haalbaar. Het is daarbij ook mogelijk om 'leuke dingen in de wijk' ² te organiseren. Ten behoeve van de uitwerking van de financiële aspecten is ervoor gekozen om dit laatste uit te werken als een 'wijk afval-dag': een combinatie van informatie, educatie en participatie met de Milieubak en opruimcontainers. Dit verenigt een aantal aspecten die in verschillende adviezen terugkomen en is bij uitstek geschikt om samen met de wijk te organiseren. 'Een meetbare doelstelling per wijk formuleren en belonen' ² is hierbij wel moeilijk praktisch haalbaar. Veel afvalstromen worden bijvoorbeeld niet per wijk ingezameld wat het meten van resultaten per wijk bemoeilijkt.

	Haalbaarheid		Kosten per kostensoort (€)			Kosten per jaar (€)				Uren	Restafval
	Juridisch	Praktisch	Investering	Incidenteel	Structureel	2025	2026	2027	2028	extra	kg/inw
Advies 9.1			0	70.118	0	70.118	0	0	0	390	-0,45

Financiële aspecten

De (extra) kosten van dit advies omvatten de4 organisatie en uitvoering van 12x een 'wijk-afvaldag' inclusief Milieubak en opruimcontainers.

Kosten-baten

De baten van dit advies zijn positieve stadsbrede en wijkgerichte aandacht voor de successen van het Burgerberaad en voor afval(beleid) en daarnaast een licht verminderde hoeveelheid restafval en dumping vanwege de (gescheiden) inzameling van grof afval tijdens de wijk-afvaldag.

9.2 Advies 9.2: 'Maak een kosten-baten-analyse per advies'

9.2.1 Het Advies

Wij adviseren een kosten-batenanalyse te maken bij elk advies, om te voorkomen dat goede initiatieven op basis van initiële kosten direct verworpen worden.

Hoe willen we dat bereiken?

1. In het startdocument staat al dat de gemeente dit gaat doen. Met concrete investeringen kan al snel milieuwinst en afvalreductie worden behaald (zoals bij opvangrekjes bij prullenbakken, inleverpunten voor blikjes).

Waarom vinden we dat belangrijk?

Het behalen van flinke milieuwinst mag best wat kosten. Voorkomen moet worden dat goede initiatieven te snel verworpen worden op basis van enkel de kosten. Uiteindelijk zal betere afvalscheiding leiden tot lagere kosten.

9.2.2 Samenvatting toetsing

Haalbaarheid

Dit advies is juridisch en praktisch haalbaar. De door het Burgerberaad geadviseerde kosten-baten-analyse is bij deze toetsing opgenomen. Het maken van een kosten-baten-analyse gaat gepaard met het maken van inschattingen en aannames. Van veel adviezen van het Burgerberaad is het effect lastig in te schatten.

	Haalbaarheid		Kosten per kostensoort (€)			Kosten per jaar (€)				Uren	Restafval
	Juridisch	Praktisch	Investering	Incidenteel	Structureel	2025	2026	2027	2028	extra	kg/inw
Advies 9.2			0	0	0	0	0	0	0	0	?

Financiële aspecten

Dit advies brengt geen extra kosten met zich mee.

Kosten-baten

Het maken van een kosten-baten-analyse gaat gepaard met het maken van inschattingen en aannames. Van veel adviezen van het Burgerberaad is het effect lastig in te schatten.

9.3 Advies 9.3: 'Stel een BB-klankbordgroep in om het advies aan Raad toe te lichten en het proces te bewaken'

9.3.1 Het Advies

Wij adviseren om een klankbordgroep/monitorgroep vanuit het burgerberaad in te stellen om het advies aan de gemeenteraad toe te lichten en hiermee het proces te bewaken (betrokken te zijn en te blijven).

Hoe willen we dat bereiken?

Uitkomst van burger beraad, goed communiceren naar de bevolking.

1. Samenstellen klankbordgroep vanuit burgerberaad.
2. Samenstelling van groep gemêleerd, vertegenwoordiging van het burgerberaad.
3. Max. 10 pers.
4. Betrokken bij bepaalde adviezen/thema's (geïnteresseerd in het onderwerp) om interpretatie te borgen.
5. In meerdere talen en verschillende media's (zie thema 1 voor communicatie en informatievoorziening).

Waarom vinden we dat belangrijk?

- Met aanstellen monitorgroep / klankbordgroep de boodschap van het burger beraad op de juiste wijze interpreteren, duiden en toelichten. In het kader van transparantie feedback, terugkoppeling op het vervolg van het advies. Verantwoordingsavond/verantwoording op proces.
- Om te onderstrepen hoe belangrijk we dit burgerberaad vinden en hierbij betrokken willen blijven.

9.3.2 Samenvatting toetsing

Haalbaarheid

Dit advies is juridisch en praktisch deels haalbaar. Voordat een klankbordgroep kan worden geformeerd, is vaststelling van dit advies (en dus de klankbordgroep) door de gemeenteraad noodzakelijk. Het eerstvolgende moment waarop de gemeenteraad een besluit gaat nemen over de adviezen van het burgerberaad is naar aanleiding van een voorstel voor nieuwe afvalmaatregelen door het college. Tijdens de voorliggende toetsing van de adviezen kon de klankbordgroep dan ook nog niet geformeerd worden om 'interpretatie te borgen' ⁴ zoals geformuleerd is. Indien dit advies uiteindelijk door de gemeenteraad wordt vastgesteld, zal de klankbordgroep geformeerd worden.

	Haalbaarheid		Kosten per kostensoort (€)			Kosten per jaar (€)				Uren	Restafval
	Juridisch	Praktisch	Investering	Incidenteel	Structureel	2025	2026	2027	2028	extra	kg/inw
Advies 9.3			0	16.800	0	16.800	0	0	0	156	0,00

Financiële aspecten

De kosten van dit advies omvatten het organiseren en begeleiden van een klankbordgroep en het organiseren van drie klankbordgroep-bijeenkomsten.

Kosten-baten

Een klankbordgroep biedt de mogelijkheid om ook in een latere fase van de adviezen, de uitwerking te kunnen bespreken en input op te halen vanuit de klankbordgroep waarmee met name uitvoering, eventueel aangescherpt kan worden door de gemeente.

10 Overzichtstabel

	Haalbaarheid		Kosten per kostensoort (€)			Kosten per jaar (€)				Uren	Restafval
	Juridisch	Praktisch	Investering	Incidenteel	Structureel	2025	2026	2027	2028	extra	kg/inw
Advies 1.1			0	30.000	14.000	44.000	14.000	14.000	14.000	130	?
Advies 1.2			0	45.000	10.000	55.000	10.000	10.000	10.000	0	?
Advies 1.3			0	0	90.000	90.000	90.000	90.000	90.000	1.300	?
Advies 1.4			62.250	30.000	120.000	157.221	127.121	127.022	126.922	65	?
Advies 2.1			0	14.500	0	14.500	0	0	0	65	?
Advies 2.2			0	96.000	0	96.000	0	0	0	0	?
Advies 2.3			0	29.000	208.000	237.000	208.000	208.000	208.000	2.600	?
Advies 3.1			0	18.000	0	18.000	0	0	0	0	?
Advies 3.2			0	4.500	74.876	79.873	75.075	74.718	74.339	65	-0,15
Advies 4.1			2.427.400	810.784	-173.230	1.193.264	338.550	287.297	233.315	4.316	-18,37
Advies 5.1			1.089.580	219.675	-185.020	219.926	-37.461	-80.592	-127.173	1.794	-19,78
Advies 5.2			2.576.050	15.000	141.150	454.972	435.850	431.728	427.607	1.300	0,00
Advies 5.3			0	0	666.404	666.404	666.404	666.404	666.404	0	-1,49
Advies 5.4			0	40.000	13.137	53.137	13.137	13.137	13.137	455	?
Advies 5.5			0	0	479.011	482.980	480.601	477.747	474.715	0	-1,19
Advies 6.1			0	16.500	4.500	21.000	4.500	4.500	4.500	130	?
Advies 6.2			0	0	90.000	90.000	90.000	90.000	90.000	1.300	?
Advies 7.1			0	20.340	2.538	22.878	2.538	2.538	2.538	91	-0,45
Advies 7.2			0	27.000	190.859	225.798	194.040	188.331	182.267	455	-2,39
Advies 7.3			0	10.000	0	10.000	0	0	0	0	?
Advies 7.4			0	15.000	0	15.000	0	0	0	0	?
Advies 8.1			0	50.000	0	50.000	0	0	0	0	?
Advies 8.2			0	0	0	0	0	0	0	0	?
Advies 8.3			0	35.000	0	35.000	0	0	0	0	0,00
Advies 8.4			0	85.000	0	85.000	0	0	0	0	0,00
Advies 9.1			0	70.118	0	70.118	0	0	0	390	-0,45
Advies 9.2			0	0	0	0	0	0	0	0	?
Advies 9.3			0	16.800	0	16.800	0	0	0	156	?

Legenda Haalbaar Deels haalbaar Niet haalbaar

